

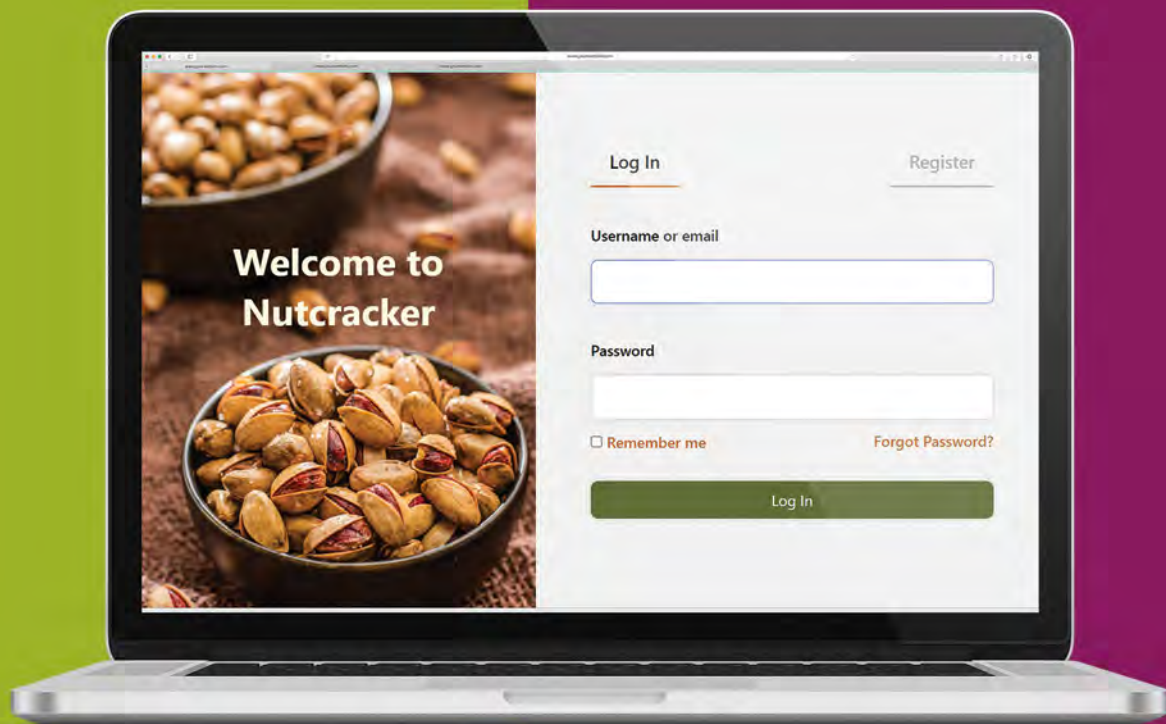
دنیای سبزی

ماهنامه انجمن پسته ایران
سال ششم - آبان ماه ۱۴۰۰ - شماره ۶۳

توسعه کشت پسته در سیستان و بلوچستان

سامانه صادراتی نات

سامانه ای برای تجارت پسته
در بازار بین المللی

scan me

NUTCRACKER.STORE

NUTCRACKER_STORE

+98 919 563 5263

INFO@NUTCRACKER.STORE

مصارفی خندان

KHANDAN

Exchange

شماره ثبت: ۴۵۶۳۵

شرکت تضامنی محسن خندان و شرکا
بامجوز رسمی از بانک مرکزی ایران

9129360400 (+98) - 21-91070356 (+98) - 9121306937 (+98)

Sirjan Bonyad
Agricultural CO.

www.pistachio-tooka.ir

*The superior producer of pistachio in Iran
& the middle East*

شرکت کشاورزی سیرجان بنیاد

آدرس: کرمان-سیرجان-بلوار سید جمال الدین اسدآبادی صندوق پستی شماره ۴۶۱

تلفن: ۰۳۴)۴۲۳۰۱۱۸۳/۴۲۳۰۵۴۳۰

فاکس: ۰۳۴)۴۲۳۰۵۲۴۳

...empowers to grow more.

فروت ست بعد از برداشت

کالبونوکس
پربارتر، ماندگارتر

تهران، بلوار ارتش، شماره ۷۷
@beniznahadeh_iranian
۰۲۱_۷۴۴۹۷

Beniz
بنیز نهاده ایرانیان

قطره چکان خودشوینده کنترل فشار

Aquarius PC/PCND

Online PC/PCND Emitter

لوله قطره چکان دار خودشوینده کنترل فشار

Triton PC/PCND

Cylindrical PC/PCND Emitter

اصفهان، خیابان هشت بهشت شرقی
بعد از چهارراه حمزه به سمت
اتوبان شهید آقابابایی پلاک ۳۳۷

www.mahabghatreh.ir

۰۳۱۳۲۶۶۰۲۲۳-۰۳۱۳۲۶۵۵۶۹
۰۹۱۳۱۱۱۴۷۷۱-۰۹۱۳۱۱۳۰۴۲۶

[mahab.ghatreh.co](https://www.instagram.com/mahab.ghatreh.co)

شرکت ماموت سبز پاسارگاد

تولید کننده انواع کود های کشاورزی :

ماکروکامل گرانوله

۲۰-۲۰-۲۰

۱۸-۴۴-۰

۰-۰-۵۰

نیترات کلسیم

صابون محلول پاشی

کارخانه : کرمان - رفسنجان ، شهرک صنعتی شماره یک ، فاز شیمیایی ۵۴ ، ۳۴۲۹۴۲۵۳ - ۳۴ - ۳۴
 دفتر : رفسنجان - خیابان کارگر نبش کوچه کارگر ۲۴ ، ۳۴۲۶۷۵۷۴ - ۳۴ - ۳۴
 ۰۹۱۳۳۵۱۴۷۶۱ سعدی

Momtazan Industrial Co.

شرکت صنایع ممتازان

شرکت صنایع ممتازان کرمان

اولین ابداع کننده سیستم فرآوری محصول پسته به روش تمام اتوماتیک و کاملاً بهداشتی با بیش از ۳۰ سال سابقه و تجربه، ترمینال های فرآوری زیر را عرضه می نماید.

- ترمینال های پوست گیری، پاک سازی، و جداسازی
- ترمینال های خشک کن پیوسته پسته
- ترمینال های پرشته کن پسته
- ترمینال های خندان کن پسته (MO)
- ترمینال های مغز کن پسته
- دستگاه تولید باد، مقابله با سرمازدگی

- Pistachio Processing HL 6000 RW
- Continous Moving Drier CMD 8000 Model
- Storag AND Sorting

- A ترمینال فرآوری پسته مدل: HL 6000 RW
- B ترمینال خشک کن پیوسته مدل: CMD 8000
- C ترمینال ذخیره سازی و جداسازی: HL 6000 RW

Email: info@momtazan.com

Email: Tehran_office@momtazan.com

تلفن: ۰۲۱-۸۸ ۶۱ ۱۸ ۷۰-۷۸ : ۰۲۱-۸۸ ۶۱ ۱۸ ۶۹ : فکس
تلفن: ۰۳۴-۳۲ ۷۵ ۲۵ ۰۰-۶ : ۰۳۴-۳۲ ۷۵ ۲۵ ۰۷ : فکس

دفتر تهران: بزرگراه همت، خیابان شیراز جنوبی، نبش خیابان علیخانی، پلاک ۱۲
دفتر مرکزی و کارخانه: کرمان، کیلومتر ۵ جاده زنگی آباد

Tehran Office: No.12, Corner of Alikhani St, Southern of Shiraz Ave, Hemmat Highway, Tehran- IRAN Tel: (+9821) 88 61 18 70 - 78 Fax: (+9821) 88 61 18 69

Central Office & Factory: 5th Km of Zangiabad Road, Kerman-IRAN

Tel: (+9834) 32 75 25 00-6 Fax: (+9834) 32 75 25 07

کود اکامکس پلاس +

تجزیه ضمانت شده:

مقدار	عناصر
۷٪	آهن Fe
۵٪	روی Zn
۲٪	منگنز Mn
۰/۵٪	مس Cu
۷٪	نیترژن N
۰/۵٪	فسفر قابل استفاده P_2O_5
۲٪	پتاسیم محلول در آب K_2O
۳۰٪	گوگرد SO_4
۷٪	کلسیم CaO
۳۳/۵٪	کربن آلی OC

کود میکرو حاوی پودر ماهی و NPK

تولید به سفارش مشتری بر اساس آنالیز خاک

حاوی پودر ماهی

کود اکامکس مینرال

تجزیه ضمانت شده:

مقدار	عناصر
۵٪	آهن کل Fe
۳/۵٪	روی کل Zn
۷٪	نیترژن کل N
۰/۵٪	فسفر قابل استفاده P_2O_5
۲٪	پتاسیم محلول در آب K_2O
۴۲٪	گوگرد کل SO_4
۱۱٪	کلسیم کل CaO
۴٪	کربن آلی OC

کود میکرو حاوی پودر ماهی و NPK

تولید به سفارش مشتری بر اساس آنالیز خاک

کارشناسان فروش

۳۴۲۸۵۹۰۸-۳۴۲۸۵۹۱۲
۳۴۲۸۵۹۲۵-۳۴۲۸۵۹۰۴
۰۹۱۳۰۵۰۸۰۵۳

آدرس: کرمان - رفسنجان - شهرک صنعتی شماره ۱
۰۳۴۳۴۲۹۴۵۱۰ ۰۳۴۳۴۲۹۴۵۱۱
@ akamax.ir www.akamax.ir

آرزوی بهار

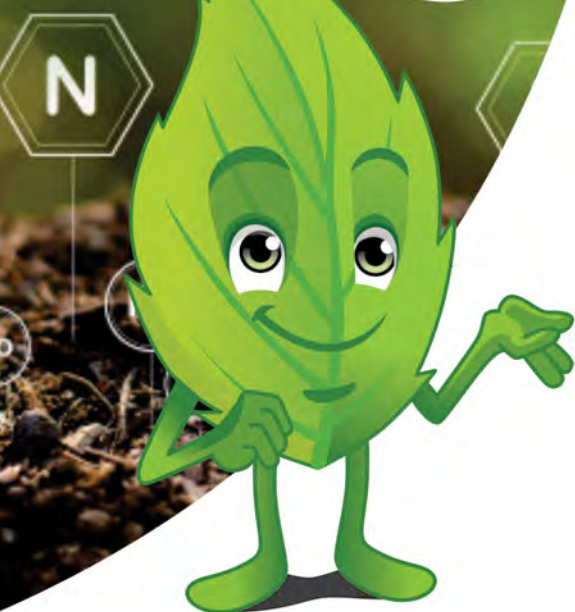
Made from Natural Organic Materials

کمپوست پایه هیومیکی

مجموع هیومیک و فولیک اسید (۱۰ الی ۱۵ درصد)

بزرگترین تولید کننده کمپوست در خاورمیانه
با ظرفیت ۴۰ هزار تن در سال

اصلاح کننده ساختار و بافت خاک
افزایش مقاومت به شوری و کاهش مصرف آب
حاوی درصد بالایی ماده آلی، اسیدهای آمینه ضروری
(هیومیک و فولویک اسید)
افزایش ظرفیت نگهداری عناصر غذایی در خاک
فاقد هرگونه آلودگی میکروبی

Arezooye Bahar

تهیه شده از مواد ارگانیک کشاورزی

www.azbahar.ir

@azbahar

info@azbahar.ir

آدرس: قزوین، بوئین زهرا، شرکت آرزوی بهار

نماینده انحصاری فروش: شرکت کیمیا طراوت آسیا

تلفن: ۰۹۱۲۴۹۶۸۴۰۰

آرزوی بهار

آزمایشگاه مرجع خاک - برگ - آب - کود

آنالیز کامل نمونه های خاک، برگ، آب، کود
ارایه گزارش کامل و تحلیل نتایج
مشاوره و توصیه کودی

پیش بینی کمبود و سمیت عناصر غذایی در باغات و مزارع
مشاوره رایگان نمونه برداری و آماده سازی نمونه

جهت هماهنگی و ارسال نمونه با شماره های
دفتر مرکزی تماس حاصل فرمایید

آدرس دفتر مرکزی: تهران - بلوار شهدای
قنبرزاده-کوچه هشتم (مسجدالرضا)-پلاک ۲۰
تلفن: ۰۲۱۸۸۱۷۵۰۸۳
شماره واتساپ: ۰۹۲۲۰۶۸۸۶۹۳
کد پستی: ۱۵۳۳۸۳۴۶۷۱

www.azbahar.ir
@azbahar
info@azbahar.ir

Arezouye Bahar

سامانه هوشمند هواشناسی کشاورزی

هواشناسی کشاورزی
آفات و سرمازدگی را با این سامانه کنترل کنید

سامانه هوشمند سهولان
(ایستگاه خودکار هواشناسی + Tree Logger)

پایش ۲۴ ساعته پارامترهای هواشناسی:

- جهت وزش باد
- دمای هوا
- سرعت وزش باد
- رطوبت هوا
- شدت اشعه فرا بنفش
- شدت نور
- وقوع و میزان بارندگی

گواهینامه ها

- ۱- دارای مجوز دانش بنیان از معاونت فناوری ریاست جمهوری
- ۲- منطبق بر استاندارد انجمن کشاورزی آمریکا ASABE
- ۳- دارای گواهی استاندارد از معاونت آب و زارت نیرو
- ۴- دارای گواهی کالیبرایون سنسورها از آزمایشگاه مرجع استاندارد
- ۵- دارای توصیه نامه از صندوق نوآوری و شکوفایی معاونت فناوری ریاست جمهوری
- ۶- دارای تأییدیه و راستی آزمایی از مرکز تحقیقات کشاورزی اداره جهاد ...

یک سال گارانتی بی قید و شرط
و ۵ سال خدمات پس از فروش

دفتر مرکزی: ۰۳۵-۳۵۳۰۰۵۶۵

مدیریت بازرگانی: ۰۹۱۳-۲۵۰-۶۹۶۷

www.AfrazComplex.com

@Afrazcomplex @afrazcomplex1

- ۱۴ در وصف دلالت و واسطه‌ها؛ سخن سردبیر
- ۱۵ واسطه‌ها و گسرای قیمتی؛ گفت و گو با احمد جوادی، رئیس صنف پسته رفسنجان
- ۱۹ انجمن در نمایشگاه آنوگای آلمان
- ۲۰ گزارش تصویری نمایشگاه آنوگای آلمان
- ۲۱ باغداران سیستان و بلوچستان در رفسنجان؛ سخن دبیرکل
- ۲۲ توسعه کشت پسته در سیستان و بلوچستان؛ گفت و گو با رئیس کمیته باغبانی انجمن
- ۲۵ داستان توسعه پسته در سیستان و بلوچستان؛ گفت و گو با عضو هیأت امنای انجمن
- ۲۷ ارتباطات تداوم داشته باشد
- ۲۷ مناطق زیادی زیر کشت پسته است
- ۲۸ گزارش وینار مدیریت بهینه آبیاری قطره ای
- ۳۱ زنبورهای مغز خوار پسته و کنترل آنها
- ۳۵ چالش‌های آینده صنعت پسته ایران؛ گفت و گو با نوید ارجمند، عضو انجمن
- ۳۶ اعداد عجیبی که مورد استناد قرار می‌گیرند
- ۳۹ رسیدگی به صدور پروانه‌ها ناعادلانه است

ماهنامه دنیای پسته

صاحب امتیاز: انجمن پسته ایران
مدیر مسئول: حجت حسینی سعدی

سردبیر: ابوالفضل زارع نظری
هیئت تحریریه: سحر نخعی
حجت حسینی سعدی
مریم حسینی سعدی
اعظم مرتضی پور
سفارش آگهی‌ها: فاطمه السادات حسینی صفت

صفحه آرا: نرگس بامری

چاپ: انجم شعاع

www.iranpistachio.org
info@iranpistachio.org

کرمان / بلوار جمهوری اسلامی / خیابان شهید لاری نجفی (۲۰ متری نادر)
کوچه شماره ۲ / پلاک ۱۲ / کد پستی: ۷۶۱۹۶۴۳۱۴۹
تلفن: ۰۳۴-۳۲۴۷۵۷۴۹ / نمابر: ۰۳۴-۳۲۴۷۸۵۵۳

انجمن پسته ایران در قبال صحت و سقم ادعاهای مطرح شده در آگهی‌ها، هیچگونه مسئولیتی ندارد.
استفاده از مطالب با ذکر مأخذ مجاز است.

سخن سردبیر

در وصف دلالان و واسطه‌ها

اقتصاد بیمار مملکت سال‌های سال است که به واسطه ورود عواید نفتی با عوامل بیماری‌زای دستور و بی‌مسئولیتی دست به گریبان است. اما علی‌رغم تمرکز قدرت در دولت و تسلط بر کلیه منابع که یک حس بالاسری و آمرانه ایجاد نموده، همواره بیم تضعیف قدرت و از دست رفتن کنترل کشور در نهاد جان دولت‌ها وجود داشته است. نتیجتاً، همواره دو گانه دستور دادن و پاسخگو نبودن، معمول‌ترین دست‌آویزها برای زدودن مقطعی ترس از پیکره سازمان‌های مرکزی دولت است؛ دستور دادن برای تنظیم و کاهش قیمت‌ها استفاده می‌شود؛ پاسخگو نبودن نیز در انداختن تقصیرها به گردن موجودات خیالی که قصد اختلال در بازارها را دارند، تجلی می‌یابد؛ در فرهنگ سیاسی و عامی ایران نام دلال، واسطه و یا افراد سودجو بر این موجودات خیالی مجهز به قدرت ماورایی که زمام بازار را به دست می‌گیرند، گذاشته شده است.

معلوم نیست این موجودات خیالی که مدت مدیدی در اقتصاد ایران بار عدم توانمندی، بی‌دانشی و سیاست‌زدگی دولت‌مردان را به دوش می‌کشند، آیا از عالمی دیگر ظهور و بروز پیدا کرده‌اند یا اینکه فعالان اقتصادی همین مملکت هستند و ما آنها را اشتباه گرفته‌ایم! به هر حال، این اسامی همراه با لفاظی‌های بی‌پایه و اساس، آن‌دسته از دولت‌مردان که از رویارویی با واقعیات و نظریات علمی ثابت شده در دنیا اعراض می‌کنند را از دست انتقادهای جامعه رها نده‌اند. همچنین به نظر می‌رسد، توهم حضور موجودات بدخواه و بداندیشی که صرفاً قصد نابود کردن تولیدکننده، وارد کردن فشار مالی به مصرف‌کننده و بی‌آبرو کردن دولت را دارند، آن‌چنان که در ایران متداول است در سایر نقاط دنیا وجود ندارد.

در دنیا گروهی از این فعالان اقتصادی شاغل در عرصه‌های مختلف، گاه محصولات و کالاهای مختلف عرضه شده در بازار را می‌خرند و بر اساس تقاضای موجود می‌فروشند و سود ناشی از فعالیت خود را برمی‌دارند که به آنها تاجر می‌گویند؛ یا اینکه عامل حصول توافق معامله بین خریدار و فروشنده هستند و از نتیجه کار خود منتفع می‌شوند و نامشان دلال است. حق‌العملکاران نیز نان اعتبارشان را می‌خورند؛ به نحوی که بدون پرداخت وجهی، کالای شخص عرضه‌کننده را در اختیار می‌گیرند و وقتی تقاضای مناسبی مراجعه کرد، پس از اخذ مجوز عرضه‌کننده و یا با اختیاری که از قبل از وی گرفته‌اند، محصول را می‌فروشند و با فروشنده تسویه حساب می‌کنند؛ این کار حد

بالایی از اعتبار حق‌العملکاران را طلب می‌کند. با این توضیحات واضح است که تجار، دلالان و واسطه‌ها از چهره‌های مهم بازار هستند که کمترین کارشان رقم‌زدن معاملات و کمک به طرفین در دستیابی به نیازشان است.

نکته قابل تأمل اینکه اگر به زعم افراد منتقد، این فعالان اقتصادی بداندیش و بدخواه هستند، چرا کالایشان را به آنها می‌دهند و یا حوائج خود را از طریق آنان تأمین می‌کنند؟! خودشان می‌توانند محصولشان را در بازار به دست مصرف‌کننده نهایی برسانند و حتی زیر قیمت همه فروشنده‌گان رقیب بفروشند و سودهای نجومی ببرند! و در مواقعی دیگر، سراغ تولیدکننده بروند و جنس مورد نیازشان را بخرند تا به گفته خودشان دست واسطه‌ها قطع شود و فشار مالی ناشی از منفعت‌طلبی و سودجویی به آنها تحمیل نشود! نکته دیگر اینکه، منفعت‌طلبی و سودجویی بخشی از زنجیره تأمین که بین تولیدکننده و مصرف‌کننده نهایی قرار گرفته‌اند، همواره مورد ملامت بوده است. در حالی که سودجو خطاب کردن این فعالان اقتصادی با نیت تخریب و جهت آنها یک پارادوکس بزرگ به همراه دارد! زیرا کاملاً بدیهی است که همه ما در طول حیات‌مان همواره در حال معامله هستیم و هر انسان عاقلی به دنبال حداکثر کردن سود خود و در جستجوی منافع است؛ چه مالی و چه معنوی. به همین نحو، تولیدکننده و یا مصرف‌کننده نیز در جست‌وجوی سود هستند. این قاعده که انسان عاقل به دنبال انتفاع و کسب سود می‌باشد یک اصل پذیرفته شده در تمام دنیا است.

طبق آنچه گفته شد، به نظر می‌رسد، توهم اختلال در بازارها توسط دلالان، واسطه‌ها و حتی تجار و صادرکنندگان در اقتصاد ما به مثابه ویروسی است که نه تنها بین دولت‌مردان که حتی در بین همه ما نیز ریشه دوانده و ما را آلوده ساخته است. دولت در ایران معمولاً کاسه کوزه ناکارآمدی سیاست‌های اقتصادی خود را که زاینده مداخلات و دستورات بی‌حد و حصر هستند، بر سر این فعالان اقتصادی می‌شکند و مدعی است که گرانی و همه نوسانات قیمتی زیر سر آنها است. تولیدکنندگان نیز به انحاء مختلف، بلعیده شدن عایدیشان توسط هزینه‌های سرسام‌آور را که شاید ناشی از بهره‌وری پایین، تورم بالا، پایین بودن توان رقابت‌پذیری محصولاتشان و همچنین مانع‌گذاری‌های دولت بر سر راه تولیداتشان باشد به گردن آنها می‌اندازند؛ مصرف‌کنندگان نیز گاه آنها را محکوم و سفته‌باز تلقی می‌کنند.

از این‌رو، قصد داریم برای روشن شدن زوایای پنهان این موضوع در این شماره و شماره‌های آتی ماهنامه دنیای پسته با سابقه تاریخی دیدگاه‌های منفی نسبت به نقش دلالان، واسطه‌ها و تجار در ایران و همچنین نقش و عملکرد واقعی آنها در اقتصاد کشور و بازار پسته بیشتر کنکاش کنیم.

واسطه‌ها و گرای قیمتی

من با توجه به تجربه‌ای که داشتم کار صادرات هم انجام داده‌ام، ولی با این مشکلات و استرس‌هایی که در بازار وجود دارد، دوست نداشتم این کار را ادامه دهم. امروز بیشتر در بازار داخلی فعالم و با آجیل فروش‌های مشهد و تهران کار می‌کنم. در حد کمی باغ پسته دارم و باغدار نیستم. عمدتاً کار خرید و فروش پسته را انجام می‌دهم.

واسطه‌ها در بازار پسته چه کاری انجام می‌دهند؟
شاید اکثر تولیدکنندگان بزرگ اصلاً پسته‌شان را به بازار داخل عرضه نکنند و خودشان مستقیماً صادر کنند؛ اینها اصلاً کاری به واسطه‌ها ندارند. عده‌ای دیگر نیز خودشان مستقیم با صادرکننده‌ها ارتباط دارند و پسته را به آنها می‌فروشند. معمولاً خرده مالکان که حجم پسته‌شان در حد صادرات نیست و خودشان نیز با صادرکننده ارتباطی ندارند، نمونه محصولشان را به واسطه‌ها می‌دهند. درواقع، واسطه‌ها نمونه پسته باغداران خرده مالک را به صادرکننده نشان می‌دهند، پسته براساس نمونه قیمت می‌خورد و سپس با کشاورز توافق می‌کنند و آن را به صادرکننده می‌فروشند.

آیا واسطه‌ها قیمت پسته را تعیین می‌کنند؟
خیر، واسطه چیزی عایدش نمی‌شود که بخواهد در قیمت پسته نقش داشته باشد؛ در تهران کل کمیسیون حق‌العملکاری سه درصد است و در حال حاضر میزان کمیسیون در رفسنجان حتی نیم درصد از قیمت فروش پسته هم نیست. مثلاً اگر قیمت هر کیلو پسته ۲۰۰ هزار تومان باشد، شاید روی هر کیلو هزار تومان به فرد واسطه برسد. نقش واسطه‌ها این است که نمونه پسته

«در همه جای دنیا مشاغل واسطه‌ای مرسوم هستند. در بازار پسته نیز واسطه‌ها وجود دارند، چون بسیاری از باغداران نمی‌توانند به‌طور مستقیم با صادرکننده در تماس باشند. واسطه کسی است که با صادرکننده ارتباط دارد و از او شناخت دارد و هر روز قیمت محصول معامله شده در بازار را می‌داند.» این جملات را احمد جوادی رئیس صنف خریداران و فروشندگان پسته رفسنجان به ماهنامه دنیای پسته می‌گوید. جوادی حدود ۴۰ سال است که در بازار پسته فعالیت دارد و فراز و فرودهای فراوانی را به چشم دیده‌است. پای صحبت‌های وی نشستیم تا با دیدگاهش نسبت به بخش‌بندی‌های بازار پسته و کارکرد هر یک از آنها آشنا شویم.

آقای جوادی! از سابقه فعالیت‌تان در پسته بگویید.
کار پسته را از کرمان و شرکت آقای حاج حسین شمس‌الهدایی شروع کردم. ایشان آن‌زمان صادرات پسته انجام می‌دادند و در خیابان جهاد فعلی مستقر بودند. من دو سال کارمند ایشان بودم. در آن سال‌ها فقط در کرمان دو نفر فعال پسته بودند؛ آقای حاج محمد نظری و آقای حاج عباس کهنوجی؛ حتی حاج اکبر نخعی تازه به این کار مشغول شده بودند و می‌خواستند سوله‌ای به‌عنوان انبار پسته احداث کنند.

زمانی که ما شروع کردیم پسته خیلی ارزان بود و خدماتی که الان متداول است آن‌موقع وجود نداشت؛ مثلاً دستگاه جداکن پسته وجود نداشت، جابه‌جا کردن پسته هم مثل الان نبود و با امکانات خیلی کمی کار می‌کردیم. البته سطح زیرکشت و تعداد افراد فعال در پسته نیز خیلی کمتر از امروز بود. به خاطر دارم که قیمت پسته فندقی خندان کیلویی ۳۵ تا ۴۰ تومان بود.

را از تولیدکننده می‌گیرند و به خریدار نشان می‌دهند و بعد از وصول توافق معامله از طرفین، پسته را تحویل خریدار می‌دهند. پسته بعد از انجام توافق به‌صورت نقدی یا مدت فروش می‌رود. در واقع، واسطه‌ها خریدار را به فروشنده معرفی می‌کنند؛ فروشنده اگر خریدار را بشناسد و به او اعتماد داشته باشد می‌گوید پسته من را ببر و تحویل بده و سپس چک و فاکتور به نام خود فروشنده به او تحویل می‌شود.

بسته به توافق، حجم پسته و عرف بازار درصدی به واسطه می‌رسد؛ در تهران حق کمیسیون سه درصد است؛ یک درصد متعلق به دلال و دو درصد نیز به حق‌العملکار که پسته زیر نظر او فروخته می‌شود، تعلق می‌گیرد.

دلال‌ها واسط بین حق‌العملکار و تولیدکننده هستند؟
نه، بین تولیدکننده و صادرکننده قرار گرفته‌اند؛ بعضی از مواقع بین تولیدکننده و تجار داخلی نیز هستند. به‌طورکلی، دلال یک رابط است بین دو نفر و معامله‌ای را جوش می‌دهد.

به نظر شما کار دلالی عیبی دارد؟

یکسری از دلال‌ها هستند که به این شکل که من توضیح دادم خودشان را نشان نمی‌دهند. آنها کسانی هستند که رانت دارند و از این طریق سود می‌خورند. مثلاً صادرات‌هایی که روی کارت‌های بازرگانی خود افراد انجام نمی‌شود، بلکه کارت بازرگانی در اختیار شخص دیگری قرار می‌گیرد و به‌خاطر تحریم‌ها سود هنگفتی می‌خورند.

دلالانی که در سطح شهر کرمان، سیرجان، زرنند و رفسنجان فعالیت دارند و نمونه‌ها را جابه‌جا می‌کنند جزو این دسته نیستند.

درخواست مشتری نیست را برای او بفرستد؛ که در این مورد طبق قراردادی که با یکدیگر دارند، یا از قیمت کم می‌شود و یا ایشان ضرر می‌کند. به هر حال، معمولاً پسته طبق تقاضا و سفارشی که وجود دارد عرضه می‌شود.

یعنی صادرکننده با اهمال پسته را ارزان می‌فروشد؟ این هم نمی‌تواند درست باشد. در هر بازاری که مثل بازار پسته رقابت هست، عرضه و تقاضا قیمت را تعیین می‌کند. هیچ آدم عاقلی، جنسی را که از او گران می‌خرند را ارزان نمی‌فروشد. در صورتی پسته در بازار رقابتی ارزان می‌شود که مشتری حاضر نباشد آن را به قیمت بالاتری بخرد و معامله متوقف می‌شود. باید توجه داشت که آن‌طرف مرزها در بازار پسته رقابت وجود دارد.

البته بخشی از پسته توسط صادرکننده ارسال نمی‌شود؛ بلکه این افراد فقط ارز را در خارج از کشور می‌خواهند. این دسته از افراد چنانچه پسته یا هر کالای دیگری را نیز ارزان‌تر بفروشند برایشان مهم نیست. افرادی که اگر پسته را با ضرر بفروشند برایشان مهم نیست، چه درصدی از کل پسته صادراتی را در اختیار دارند؟

چنین مواردی وجود دارد، نه اینکه همه اینکار را بکنند. درصدی هستند که دریافت ارز در خارج از کشور برایشان مهم‌تر است و حاضرند روی آن ضرر کنند؛ مثل آدمی

از او شناخت دارد و هر روز قیمت محصول معامله شده در بازار را می‌داند.

یعنی به عنوان یک راهنما عمل می‌کند؟

بله، اطلاعات دارد و آن را در اختیار دیگران می‌گذارد. پسته هم چیزی نیست که مثل طلا قیمتش روی مانیتور به صورت عمومی اعلام شود؛ چون طلا کالایی است که جزئیات آن برای نوع استاندارد شده، کاملاً مشخص است، اما برای پسته این‌طور نیست.

توجه کنید که نقش واسطه‌ها فقط در معاملات مرتبط با پسته نیست؛ آیا امروز وزیر نفت یک کشور می‌تواند به یک خریدار در کشور دیگری نفت را بفروشد؟! خیر نمی‌تواند، چون طرف را نمی‌شناسد. ولی واسطه‌های نفتی هستند که مشتری را می‌شناسند و قیمت را می‌دانند. اینها بین فروشنده و خریدار حضور دارند و پول هنگفتی هم می‌گیرند، چون معامله در حجم زیادی است. مسئله این است که این واسطه باید حضور داشته‌باشد و اگر نباشد معامله انجام نمی‌شود.

بعضی از کشاورزان می‌گویند پسته‌ای که ما تحویل می‌دهیم با آن چیزی که در بازار معامله می‌شود از نظر کیفیت تفاوت دارد.

بر بازار پسته قاعده عرضه و تقاضا حاکم است. کسی که پسته را می‌خرد و کسی که پسته را می‌فروشد با هم توافق دارند. ممکن است حتی پسته‌ای که خریدار از باغدار می‌خرد نیز شامل درصدی از پسته‌های نخود و زردو باشد. اما بعضی از باغدارها نیز وجود دارند که پسته‌شان را تفکیک و غربال می‌کنند.

صادرکننده هم بر همین اساس کار می‌کند و بر اساس نیاز طرف مقابل در خارج از کشور محصول را آماده می‌کند؛ مثلاً اگر نخود، دهن بست و آبخندان با درصد توافق شده‌ای داخل بار مشتری باشد، برای او قابل قبول است. این‌طور نیست که صادرکننده بخواهد پسته را خراب کند و بفرستد به خارج از کشور.

بعضی از باغداران که این ادعا را مطرح می‌کنند، اطلاعات درستی از وضع بازار ندارند. منکر این نیست که شاید صادرکننده، پسته بی‌کیفیتی که مورد

در صنف چه تعدادی از افراد خودشان پسته را می‌خرند و بعد از سورت کردن به خریدار دیگری می‌فروشند؟

در رفسنجان حدود ۷۵۰ نفر هستند که جواز دارند و فعال هستند. بسیاری از آنها فصلی کار می‌کنند؛ مثلاً از مهرماه شروع می‌کنند و تا عید نوروز کارشان تمام می‌شود. افرادی که دائماً فعال هستند و مدت بیشتری در بازار حضور دارند شاید تعدادشان در رفسنجان به ۳۰۰ نفر برسد.

مشخص است چه تعداد دلال وجود دارد؟

دلال‌ها صنف خاص و جای مشخصی ندارند. مثلاً ممکن است شخصی از فامیل‌هایش نمونه‌ها را بگیرد و به یکی از آشنایان بفروشد و مبلغی روی هر کیلو به عنوان داللی بگیرد؛ اکثراً به این شکل کار می‌کنند. صنفی برای دلالان وجود ندارد و یا کارت شناسایی به عنوان دلال نداریم؛ بیشتر با جلب اعتماد کار می‌کنند و مهم این است که طرف خریدار چه کسی باشد. اگر فرد قدرترین دلال هم باشد، اما فروشنده محصول فرد خریدار را قبول نداشته‌باشد، معامله‌ای انجام نمی‌شود.

چرا بعضی از باغداران نسبت به دلالان و تجار اعتراض دارند و می‌گویند آنها خیلی سود می‌خورند و چیزی عاید ما نمی‌شود؟

در بعضی از زمان‌ها که باغدار پسته‌اش را می‌فروشد، قیمت روز در پایین‌ترین حد خود قرار دارد و شاید یک ماه بعد قیمت هر کیلو از همان پسته تا ۳۰ هزار تومان نیز بالاتر برود. این موضوعی نیست که بگوییم واسطه یا دلال دارد از محل این افزایش قیمت سود می‌خورد؛ بلکه پسته به قیمت روز خرید و فروش می‌شود. در سایر کالاها مثل سکه طلا و ارز هم همین‌طور است و این افزایش قیمت، کار دلال‌ها نیست.

اگر واسطه‌ها اعم از دلالان، بُتکداران، تجار صنف شما و یا کسانی که حق‌العمل‌کارند در بازار حضور نداشته‌اند چه اتفاقی می‌افتاد؟

در همه جای دنیا این مشاغل مرسوم هستند. واسطه‌ها وجود دارند، چون بسیاری از باغداران نمی‌توانند به‌طور مستقیم با صادرکننده در تماس باشند. واسطه کسی است که با صادرکننده ارتباط دارد و

که دارد ورشکست می‌شود و خانه‌اش را ارزان می‌فروشد؛ چاره‌ای ندارد.

یک زمانی شرکت تعاونی تولیدکنندگان پسته رفسنجان پسته را خیلی گران می‌خرید و کسانی که در امر صادرات بودند به این کار اعتراض داشتند. شرکت تعاونی، پسته را گران می‌خرید و در برابر پسته‌ای که صادر می‌کرد، واردات انجام می‌داد. در واقع، شرکت از قبل واردات سود می‌برد. شرکت انحصاری بود و همچنین کالاهایی را وارد می‌کرد که هر کسی نمی‌توانست وارد کند.

شما که در بازار داخل کار می‌کنید، وضعیت بازار داخلی را چطور ارزیابی می‌کنید؟

فعلاً وضعیت بازار داخل خیلی خراب است، چون قیمت‌ها خیلی بالا رفته‌اند، مثلاً الان پسته فندق زیر ۲۰۰ هزار تومان نیست. در بازار رفسنجان نمی‌توانید فندق زیر ۲۰۰ هزار تومان پیدا کنید، درحالی‌که فندق مثلاً احمدآقایی و اکبری پسته آجیلی نیست. شما حساب کنید که آجیل فروش پسته فندق را باید کیلویی ۲۱۰ هزار تومان بخرد و دست کم ۲۰ درصد به قیمت آن اضافه کند، بنابراین هر کیلوگرم پسته را باید به قیمت حدود ۲۵۰ هزار تومان بفروشد؛ آن هم به شکل کیلوکیلو، ۱۰۰ گرم و ۲۰۰ گرم که نه برای او و نه برای مصرف‌کننده صرفه ندارد. قدرت خرید مصرف‌کننده و قدرت فروش آجیل فروش‌ها خیلی کم شده است.

بازار پسته صادراتی را چطور می‌بینید؟

با توجه به قیمت ارز وضع صادرات خوب است. اگر قیمت ارز پایین بیاید قیمت پسته هم پایین می‌آید، اگر بالا برود قیمت پسته هم بالا می‌رود. به نظر من، میزان تولید امسال درصد کمی روی افزایش قیمت اثر دارد.

چرا اثر ندارد؟

چون پسته یک کالای ضروری نیست و اگر بیش از حد گران باشد مردم آن را نمی‌خورند.

منظور من رابطه افزایش قیمت دلاری پسته با توجه به کمبود تولید پسته ایران در بازار جهانی است!

ما در بازار پسته با آمریکا رقابت داریم. آمریکا هم تولید پسته‌اش زیاد است. تولید پسته در کشورهای دیگر مثل ترکیه و اسپانیا رو به افزایش است؛ افغانستان و چین هم علاقمند به افزایش سطح زیر کشت هستند.

منظور من این است که در آینده با توجه به روند افزایشی تولید پسته در کشورهای دیگر، کمبود یا بیش‌بود محصول ما خیلی نمی‌تواند بر قیمت تأثیرگذار باشد، بلکه فقط قیمت ارز تعیین‌کننده است.

آقای جوادی! دغدغه‌های صنف پسته را بیشتر چه می‌دانید؟

افراد فعال در صنف ما فقط واسطه هستند. آنچه وجود دارد فقط دغدغه صنف ما نیست، بلکه دغدغه مشترک اصناف،

تولیدکننده و صادرکننده است و آن چیزی نیست جز نوسان شدید قیمت ارز به دلیل مداخلات دولت.

یعنی چه اتفاقی می‌افتد؟

ارز هر روز یک قیمتی دارد. امروز قیمت بالاست و فردا می‌بینید دلار هزار تومان پایین می‌آید؛ یعنی پسته ۸ دلاری یک‌دفعه ۸ هزار تومان کاهش قیمت پیدا می‌کند. کشاورز امروز پسته‌اش را در بازار کیلویی ۱۸۰ هزار تومان فروخته و پنج روز بعد می‌بیند به دلیل افزایش نرخ ارز تقریباً ۱۵ تا ۲۰ هزار تومان قیمت افزایش داشته است. این باعث استرس می‌شود. مثلاً صادرکننده پسته را گران خریده، ولی روزی که می‌خواهد آن را بفروشد قیمت ارز پایین آمده و باید ضرر کند.

مشکل دیگر، بخشنامه‌هایی هستند که از طرف سازمان‌های دولتی و افرادی که اصلاً نمی‌دانند پسته چیست، صادر می‌شوند! شخص هنوز اسم رقم پسته را درست تلفظ نمی‌کند و زیر اسپلिट در تهران نشسته است و می‌خواهد درصد سرمازدگی را تعیین کند! در حالی‌که صادرکننده‌های بزرگ مثل آقای جلال پور، آقای عسگرآولادی و کسانی که در کرمان و رفسنجان هستند از پایه شروع کردند و خرده فروشی داشتند و کم‌کم صادرکننده شدند. ایشان درد یک مغازه‌دار پسته را هم می‌دانند، چون خودش روزی مغازه‌دار بوده است. ما باغداران بسیار باتجربه و کار دیده‌ای داریم. منظورم این است که افرادی باید تصمیم‌گیرنده باشند که درک درستی از مسائل مرتبط با پسته دارند. کسی که اصلاً نمی‌داند باغ پسته چه شکلی است و اصلاً کشاورزی نکرده و نمی‌فهمد درد صادرکننده و باغدار چیست، چطور می‌خواهد مشکلات آنها را حل کند.

بعضی اوقات اعتراض می‌شود که خریداران افغانه در بازار پسته فعال هستند. نظر شما در این مورد چیست؟

بله افغانه حضور دارند؛ فعال هستند و کار خرید و فروش پسته را انجام می‌دهند؛ در سطح کم پسته را صادر نیز می‌کنند.

قله‌هاست و با باغدارانی که وضع مالی‌شان خیلی خوب است و باغ زیاد دارند بیشتر صحبت می‌کند و نظرشان را جویا می‌شود، یا به بازرگانان مطرح نظر دارند. اگر انجمن نگاهش را در سطح پایین‌تری بیاورد خیلی بهتر است. انجمن پسته باید همه پسته‌کاران را ببیند. در حال حاضر، انجمن مقداری به شهرهای دیگر مثل مشهد و سیستان و بلوچستان توجه دارد که این خیلی کار خوب و جالبی است.

اگر صفحات مجله انجمن طوری بین باغداران کل و جز تقسیم شود که همه دیده شوند و همچنین اصناف و صنعت‌گران نیز در مجله جایگاه و پایگاهی داشته‌باشند، به‌نظر من خیلی بهتر است.

صنف پسته چه صحبتی دارد؟

آنها حرفی ندارند! با نیرو، توانایی و سرمایه خودشان دارند در بازار فعالیت می‌کنند. نظر من این است که شما همه جزئیات و فعالان را ببینید. شما هیچ زمانی با صنف صحبت نکردید و عمدتاً تمرکز بر دغدغه ارزی و تعهد ارزی بوده‌است.

چون ما بیشتر دنبال دغدغه‌های مشترک هستیم.

اگر شما خواسته باشید یک انجمن باشید و اقتدار داشته‌باشید باید همه ارکان پسته را در نظر داشته‌باشید. آقای ابطحی رئیس هیئت امنای انجمن نیز همیشه اذعان می‌کنند: «صنف پسته است که دارد اقتصاد پسته را با سرمایه خودش می‌چرخاند، اصلاً طرف دولت نرفته و هیچ تقاضایی هم از آن ندارد و کار خودشان را انجام می‌دهند.»

چه موضوعی مدنظر شما هست؟ منظورتان این است که انجمن تجربیات این افراد را منتقل کند.

بله، این افراد تجربه زیادی دارند. کاسبانی که ۴۰ سال در بازار حضور دارند و شکست و پیروزی‌های فراوانی را خودشان تجربه کرده‌اند و هم نظاره‌گر دیگران بوده‌اند. یکسری افراد تازه کار می‌آیند در کار صادرات و یا مغازه باز می‌کنند، اینها تجربه‌ای ندارند و اصلاً نمی‌دانند چکار باید بکنند. همچنین، مشکلات مالیاتی اصناف را می‌توان به‌عنوان یک موضوع قابل طرح در نظر گرفت.

افغانه صرفاً در صنف پسته حضور ندارند، بلکه در تمام اصناف فعالیت دارند؛ حتی در صنف طلافروشان نیز کار می‌کنند و سرمایه‌گذاری کرده‌اند. در بازارهای تره‌بار، پارچه، لوازم خانگی نیز حاضرند. بسیاری از آنها سالم کار می‌کنند و تا امروز مال کسی را نخورده‌اند و پسته را به قیمت می‌خرند.

به نظر من، تجار افغانی در کنار فعالیتی که دارند به بازار پسته نیز کمک می‌کنند؛ پارسال و سال‌های قبل پسته زیادی به پاکستان و افغانستان از طریق آنها ارسال شد؛ بر اساس صادراتی که انجام دادند کم‌کم در خارج شناخته شده‌اند و در حال حاضر برای هند و دبی نیز پسته صادر می‌کنند. بدون اینکه توقعی از دولت داشته باشند و یا از امکانات دولتی و بانکی استفاده کنند، سرمایه‌شان را آوردند و اینجا دارند کار می‌کنند.

اتفاقاً اینها کمک بازار پسته هستند، چون مقداری قیمت پسته را در بعضی از اوقات نگه می‌دارند. اکثر باغداران می‌گویند افغانی‌ها کارشان بهتر است، حتی برای پسته‌چینی و فعالیت‌های باغبانی بهتر عمل می‌کنند. من فکر می‌کنم حضورشان خوب است.

اینکه واسطه‌ها یا همین افغانه که شما فرمودید، بازار را نگه می‌دارند یعنی چه؟

تنها در رفسنجان حدود ۷۰۰ نفر واسطه به خرید و فروش پسته اشتغال دارند که سرمایه‌شان را در این کار گذاشته‌اند؛ این افراد پسته را از کشاورز می‌خرند و انبار می‌کنند و به‌موقع به نیاز بازار و صادرکننده پاسخ مناسب می‌دهند. فرض کنید اگر هریک از این افراد فقط ۵ تن پسته در انبارشان داشته باشند، ۳۵۰۰ تن پسته می‌شود که بازار را مقداری حفظ می‌کند.

واسطه‌ها نقش منبع آب پشت بام منزل را دارند! اگر آب یک‌دفعه قطع شود این منبع ادامه زندگی را ممکن می‌کند. اگر اصناف نباشند، کار صادرکننده مختل می‌شود و نهایتاً تولیدکننده نیز زمین گیر می‌شود.

در پایان اگر صحبتی باقی مانده لطفاً بفرمایید.

من عضو انجمن پسته هستم و جلسات زیادی را با اعضا در اتاق بازرگانی برگزار کردیم. اما انجمن پسته بیشتر نگاهش به

حضور نمایندگان انجمن پسته ایران در نمایشگاه آنوگای آلمان

نمایندگان انجمن پسته ایران در نمایشگاه آنوگای آلمان که از ۱۷ تا ۲۱ مهرماه در شهر کلن برگزار شده بود، حضور یافتند. امسال در غرفه انجمن، مراد مرتاض عضو هیئت امناء و سحر نخعی مسئول روابط بین الملل انجمن میزبان بازدیدکنندگان بودند. همچنین، حسین مهرابی دیگر عضو هیئت امناء، نمایندگان انجمن را همراهی می کرد. نمایشگاه آنوگای آلمان به عنوان برجسته ترین نمایشگاه مواد غذایی و آشامیدنی جهان شناخته می شود. نمایندگان انجمن پسته ایران در این نمایشگاه معتبر به معرفی اعضای پیوسته انجمن پسته ایران، ارائه محتوای تبلیغاتی اعضای انجمن به بازدیدکنندگان، معرفی مزایای پسته ایران، پاسخگویی به سوالات بازدیدکنندگان در رابطه با پسته ایران، ارائه آمار و اطلاعات پسته ایران و میزبانی فعالین بین المللی صنعت پسته در غرفه انجمن پرداختند.

از سمت راست: سحر نخعی، مسئول بخش روابط بین الملل انجمن پسته - مایک هومان، مدیر اجرایی شرکت واندرفول
لیون پلتر، مسئول فروش خاورمیانه و اروپای شرکت واندرفول - مراد مرتاض، عضو هیأت امنای انجمن پسته - حسین مهرابی، عضو هیأت امنای انجمن پسته

گزارش تصویری نمایشگاه آنوگای آلمان

حضور محمد صالحی، رئیس هیأت مدیره انجمن
در غرفه انجمن پسته ایران

بازدید کنندگان از غرفه انجمن

مراد مرتاض، عضو هیأت امنای انجمن
در حال گفت و گو با بازدید کنندگان

حسین مهرایی، عضو هیأت امنای انجمن
در حال گفت و گو با بازدید کنندگان

باغداران سیستان و بلوچستان در رفسنجان

حسین رضایی

دبیر کل انجمن پسته ایران

طی سال‌های اخیر روند کاشت پسته در مناطق مستعد تولید این محصول در کشور رو به افزایش گذارده‌است. از این‌رو، اعضای انجمن پسته ایران اعم از اعضای هیئت مدیره و هیئت امناء، تعمیق فرایند ترویج و آموزش‌های مرتبط با تولید پسته و همکاری در این زمینه در سطح کشور را جزو وظایف اصلی این انجمن می‌دانند. در این بین استان سیستان و بلوچستان یکی از مناطقی است که پتانسیل بالایی در تولید پسته دارد و سطح زیرکشت در این منطقه در حال افزایش است.

با این رویکرد، انجمن پسته ایران حدود چهار سال پیش برای اولین بار با هدف افزایش دانش و آگاهی باغداران و جلوگیری از تکرار اشتباهات باغداری پسته استان کرمان، از باغات منطقه سیستان و بلوچستان بازدید کرد. این ارتباط از آن‌زمان تاکنون حفظ شده و هر سال تعدادی از کارشناسان انجمن به سیستان و بلوچستان سفر می‌کنند و در حد ممکن تجربیات خود را در اختیار کشاورزان قرار می‌دهند؛ یا اینکه باغداران بلوچ با همکاری انجمن از مناطق پسته‌کاری استان کرمان بازدید می‌کنند.

امسال ۲۱ تن از باغداران پیش رو پسته استان سیستان و بلوچستان به مدت سه روز از ۱۸ تا ۲۱ شهریورماه ۱۴۰۰ در باغ‌های پسته و ضبط‌های مکانیزه شهرستان رفسنجان حضور یافتند. ایشان ضمن ابراز علاقه نسبت به حفظ ارتباطات در سطح بیشتر، از باغداران عضو انجمن به منظور بازدید از مناطق پسته‌کاری این استان دعوت نمودند.

شده‌اند، بازدید به‌عمل آمد. همچنین، باغداران با نحوه مدیریت سیستم آبیاری قطره‌ای تحت فشار و کم فشار زیرسطحی، روش کنترل علف‌های هرز و چگونگی تزریق اسید آشنا شدند.

در این بازدید، اصول کاشت و داشت پسته اعم از: انتخاب رقم و پایه، تغذیه و آبیاری، خاک‌ورزی و روش مبارزه با علف‌های هرز مرور شدند. همچنین، طبقه پوساندن کودهای حیوانی، جوان‌سازی درختان مسن، تفاوت بین ارقام مختلف پسته و تغییر پیوندهای رقم کله‌قوچی به اکبری تشریح شد.

در روز آخر، بازدیدکنندگان با تجهیزات باغبانی از قبیل: ادوات دنباله‌بند مانند: تیلر، ریپر، چاله‌زن، بیل مکانیکی و همچنین انواع و اقسام دستگاه‌های همزن جهت پاشش گوگرد و دستگاه آب‌کودساز آشنا شدند.

در مجموع، در طول مدت برگزاری این تور سه روزه سعی بر این بود تا چالش‌های شناسایی شده در منطقه پسته‌کاری بلوچستان به‌صورت عینی آموزش داده‌شوند. امید آن می‌رود که با همت اعضا و خیرین صنعت پسته کشور بتوانیم مناطقی را که در حال افزایش سطح زیرکشت پسته هستند را یاری دهیم تا از این طریق حفظ سطح تولید و حتی افزایش تولید محصول پسته کشور را در آینده‌ای نه چندان دور شاهد باشیم.

با توجه به گفت‌وگوهای انجام شده، یکی از مشکلاتی که باغداران در مناطق پسته‌کاری بلوچستان با آن درگیر هستند، رؤیت نامناسب پسته آنهاست و این مسئله موجب شده که پسته تولیدی این منطقه با قیمت پایین‌تری نسبت به سایرین به‌فروش برسد. ریشه این مشکل نیز ناشی از کیفیت پایین دستگاه‌ها و ترمینال‌های ضبط پسته و عدم رعایت نکات فنی در ضبط است. به‌همین دلیل، انجمن پسته ایران از کشاورزان این منطقه در فصل برداشت دعوت کرد تا از ترمینال‌های ضبط پسته استان کرمان بازدید کنند. در این بازدید از ترمینال‌های خدماتی، بزرگ و کوچک بازدید شد.

مشکل دیگری که باغداران بلوچستان با آن درگیر هستند، عدم پذیرش کارایی روش آبیاری قطره‌ای توسط کارشناسان و باغداران این منطقه است؛ بنابراین هیچ باغداری تمایل به استفاده از این سیستم‌ها ندارد و عملکرد بخش کشاورزی دولتی نیز در این زمینه ترغیب کننده نیست. از این‌رو، انجمن پسته ایران ترویج استفاده از سیستم‌های آبیاری نوین را در برنامه‌های خود قرار داده‌است. بدین منظور از باغ‌های با عملکرد بالا در منطقه جوادیه فلاح نوق که با آب دارای EC ده هزار میکروموس بر سانتی‌متر به سیستم آبیاری قطره‌ای تحت فشار تجهیز

توسعه کشت پسته در سیستان و بلوچستان

آقای انجم شعاع! اخیراً گروهی از باغداران منطقه سیستان و بلوچستان به رفسنجان آمدند. در این رابطه توضیح می‌دهید؟

یکی از برنامه‌های اصلی کمیته باغبانی انجمن پسته ایران بازدید از استان‌های پسته‌خیز ایران و برگزاری تورها و کارگاه‌های آموزشی برای کشاورزان و ضباطان پسته این مناطق می‌باشد. یکی از این مناطق سیستان و بلوچستان است.

ما طی بازدیدهای مکرر از استان سیستان و بلوچستان توانستیم با همکاری جهاد کشاورزی و اتاق بازرگانی زاهدان ابتدا با کشاورزان منطقه خاش و پس از آن با پسته‌کاران کورین، نصرت آباد، گوهرکوه و چاه‌شهی آشنا شویم و از این مناطق بازدید کنیم.

در ابتدا توافق شد که دو یا سه قطعه باغ به‌صورت پابلوت در نظر گرفته شود. به مرور زمان، برآوردی از فضای باغداری در سیستان و بلوچستان به‌دستمان آمد. همچنین، با اداره جهاد کشاورزی و اتاق بازرگانی زاهدان و کمیسیون کشاورزی آن نیز رایزنی‌هایی انجام دادیم. در این مدت، علاوه بر بازدید از باغات کوچک، دو تور بزرگ و رسمی نیز برگزار شد و هزینه‌های برگزاری تور بازدید از باغات موفق کرمان توسط اتاق زاهدان و یک اسپانسر تأمین شد. در این بازدیدها باغداران منطقه بلوچستان از ضابط‌ها و باغات پسته استان کرمان دیدن کردند.

در مجموع، طی این رفت و آمدها تعدادی از باغداران پیشرو منطقه بلوچستان شناسایی شدند و ارتباط خوبی بین انجمن و ایشان جهت ترویج باغداری پسته و مدیریت صحیح باغات پسته برقرار شد.

در تور باغی که اخیراً برگزار شد تعدادی از باغداران پیشرو منطقه بلوچستان از نقاط مختلف حضور داشتند. در حال حاضر، باغ‌ریزی‌های خوبی در منطقه بلوچستان انجام شده و هدف ما از برگزاری این تور بررسی مسائل و مشکلات باغداران و معرفی پیوند خوب و در نهایت

مدیریت صحیح در جهت افزایش بهره‌وری است.
باغداران این منطقه با چه مسائلی در زمینه پسته به جز موضوع باغبانی درگیر هستند؟

از جمله مسائلی که پسته‌کاران بلوچستان با آن مواجه هستند، نبود ترمینال‌های فرآوری خوب و بالتبع کاهش کیفیت و رؤیت پسته فرآوری شده آنها می‌باشد. این موضوع روی قیمت خرید پسته از باغدار تأثیر به‌سزایی می‌گذارد. در این بازدید از ضابط‌های بزرگ خصوصی و خدماتی بازدید شد و نحوه کار هر کدام به تفصیل شرح داده شد. همچنین، نکات حائز اهمیت در فرآوری پسته که بر روی میزان ضایعات و رؤیت پسته تأثیرگذار هستند، بررسی و تشریح شدند.

علاوه بر ترمینال‌های فرآوری پسته، از شرکت‌های ماشین‌سازی رفسنجان که در زمینه تولید ادوات کشاورزی و ماشین‌آلات ضبط پسته فعال بودند نیز بازدید به‌عمل آمد و نکات فنی لازم را از زبان ماشین‌سازها شنیدند.

در زمینه باغبانی تا چه حدی پیشرفت داشته‌اید؟

می‌توانم بگویم که یک ارتباط مستقیم توأم با اعتماد با باغدارهای پسته بلوچستان ایجاد شده است. دوستان بلوچ از ما قول گرفتند که از باغات‌شان در منطقه بلوچستان بازدید کنیم. از جمله دستاوردهای این دید و بازدیدها این است که دید ما نسبت به موضوعات باغبانی پسته در منطقه بلوچستان باز شده و می‌دانیم دغدغه‌های آنها چه هستند و آنها هم می‌دانند از ما چه بخواهند. به‌عنوان مثال، قرار شد آقای مولوی حافظ، یکی از باغداران بلوچ، تعدادی از کارگران فنی خود را برای آموزش هرس، سم‌پاشی و سایر مسائل فنی مدیریت باغ پسته به مجموعه کشاورزی یکی از باغداران رفسنجان بفرستد. همچنین، ما کارشناسان آنان را به کارشناسان باغات موفق ارتباط دادیم و امید داریم که از این پس کیفیت باغ‌ریزی و باغداری در این منطقه ارتقاء یابد.

آیا انجمن پسته به دنبال توسعه سطح زیر کشت پسته در مناطق مختلف کشور است.

خیر، انجمن پسته انجام فعالیت‌های آموزشی و ترویجی جهت افزایش بهره‌وری باغات پسته کشور را از وظایف خود می‌داند. تصمیم توسعه کشت پسته یا کاهش سطح زیر کشت پسته با توجه به شرایط خاص هر منطقه پس از بررسی جوانب اقتصادی موضوع توسط هر سرمایه‌گذار یا باغدار باید گرفته شود. توسعه کشت پسته با توجه به مزایایی از قبیل: قابلیت نگهداری طولانی مدت، قیمت مناسب و توانایی تولید با آب لب شور، در بسیاری مناطق کشور در حال رخ دادن است و ما تلاش زیادی داریم که این اتفاق هرچه بهتر بیفتد. مثلاً پارسال یکی از باغداران عضو، چند هزار ترکه احمدآقایی مرغوب برای دوستانمان در منطقه بلوچستان فرستاد. بنابراین، در این راستا ما همان خط مشی ترویجی و تسهیل‌گری را دنبال می‌کنیم.

فکر می‌کنید این دید و بازدیدها چقدر مهم است و چطور می‌تواند بر روند ارتقاء بهره‌وری اثر بگذارد؟

به باور من، یکی از مؤثرترین شیوه‌های ترویج کشاورزی پسته در کشور، مشاهده دقیق نمونه‌های عینی است؛ یعنی وقتی دوستان می‌آیند، باغ می‌بینند و علاوه بر این درباره وارسته یا نوع هرس بحث می‌شود، ده‌ها نکته دیگر نیز آنجا دیده می‌شود. در این میان، ارتباط خوب و مؤثری نیز بین باغدار میزبان و بازدیدکننده

ایجاد می‌شود و این آغاز مراودات آنهاست. ما این تجربه را با باغداران منطقه خراسان نیز داریم که با هم دید و بازدیدهایی انجام دادیم و تجربیاتمان را با یکدیگر به اشتراک گذاشتیم. در حال حاضر، باغداران این مناطق مختلف همچنان با هم ارتباط دارند. این موضوع در مورد بلوچستان هم دارد اتفاق می‌افتد و حاصل آن افزایش بهره‌وری در باغات پسته است.

در مورد موانع کشاورزی پسته در سیستان و بلوچستان توضیح بیشتری می‌دهید؟

از جمله مواردی که می‌توانم ذکر کنم این است که ادارات دولتی هنوز برای انجام سیستم آبیاری تحت فشار آمادگی ندارد و قوانین سختگیرانه‌ای دارند؛ خودشان همه کار را برعهده می‌گیرند و کشاورز را با موضوع درگیر نمی‌کنند و از آنها کمک نمی‌گیرند. در حالی که شرکت‌های موفق در استان کرمان و یا هرجای دیگر موفقیت خود را مرهون همکاری و تشریک مساعی با باغدار می‌دانند.

در رابطه با فرآوری خیلی مسئله وجود دارد. نبود ترمینال‌های فرآوری پسته مدرن، اقتصادی و با کیفیت، خلاء بزرگی برای صنعت پسته سیستان و بلوچستان محسوب می‌شود.

البته نقاط قوت خوبی نیز در این منطقه وجود دارد؛ مثلاً اکثر باغداران پیوند احمدآقایی زده‌اند و کمتر وارسته‌های کم بازده را انتخاب کرده‌اند؛ آنها نسبت به زمان شروع یا اوج توسعه کاشت پسته در استان کرمان با چشمان بازتری کار می‌کنند و قرار نیست اشتباهات ما را در

بحث تنوع وارسته و هرس تکرار کنند. انجمن از این قبیل برنامه‌ها برای سایر مناطق پسته خیز کشور نیز دارد؟

انجمن پسته ایران در حد توانایی خود این برنامه‌ها را برای سایر مناطق نیز انجام می‌دهد. در حال حاضر، ما با استان‌های خراسان رضوی، یزد، فارس، سمنان، خراسان جنوبی و تهران رفت و آمد داریم و بسیار علاقه‌مندیم که با استان‌های مختلف دیگر مانند: مرکزی، قم، اصفهان، قزوین، آذربایجان، کرمانشاه و بقیه مناطق نیز همکاری و مراوده داشته باشیم. آنچه روند کار را کند می‌کند، کمبود توان و وقت است. اما سیستان و بلوچستان به دلیل اینکه توسعه کشت پسته و بالتبع توسعه اقتصادی آن شاید بتواند سهم بیشتری در افزایش امنیت این استان و کشور نیز ایفا کند در این زمینه پیش افتاده است. این را هم باید اضافه کنم که فعالیت‌های ترویجی انجمن در سیستان و بلوچستان از ابتدا به پیشنهاد و تحت حمایت کامل مالی یکی از اعضای هیئت امناء بوده است.

آیا فکر نمی‌کنید با روند رو به رشد کشت پسته در این منطقه، آنها نیز به وضعیت استان کرمان دچار شوند؟

در هر صورت آب دارد از زیر زمین بالا می‌آید و کشاورزان باید هندوانه، گوجه فرنگی، گندم، خربزه و یا پسته بکارند. کشاورزان کسب و کارشان را تعطیل نمی‌کنند.

شما این‌طور حساب کنید که بهتر است یک باغ پسته احداث شود که در هر هکتار

حداقل یک تن پسته می‌دهد و می‌توان ۲۰۰ میلیون تومان از آن برداشت کرد یا در آن زراعت گندم شود که در هر هکتار شش تن گندم می‌دهد و ارزشش ۳۰ میلیون تومان! این یک مسئله است. ضمن اینکه ما عقیده داریم کشاورز خودش باید تصمیم بگیرد که چه بکارد. امروز کشاورزان خودشان در پی افزایش سطح زیرکشت پسته هستند. بنابراین، توصیه ما در حدی است که اگر کسی قصد دارد باغ‌ریزی کند، به‌نحوی اینکار را بکند که از هر هکتار دو تن پسته برداشت کند و درآمدش ۴۰۰ میلیون تومان باشد؛ نه اینکه باغی احداث کند و از آن ۲۰۰ کیلوگرم محصول برداشت کند. گندم که محصول استراتژیک نام دارد، مصرف آب زیادی دارد و به ازای یک کیلو پسته ۳۰ تا ۴۰ کیلوگرم گندم می‌توانیم وارد کنیم؛ و این یعنی اینکه ۵ متر آب بدهیم و ۵۰ متر آب بگیریم و از هر جنبه‌ای این کار به نفع‌مان است.

یعنی پسته به لحاظ کشاورزی بهترین سرمایه‌گذاری است؟

نمی‌دانم. ولی پسته یکی از محصولاتی است که می‌تواند به ازای هر واحد آب مصرفی، سود خالص بالایی را نصیب باغدار کند. در یک تحقیق که اندیشکده تدبیر آب ایران چند سال پیش انجام داد، برای شرایط خاص بررسی شده در آن تحقیق، پسته یکی از محصولات کشاورزی باصرفه اقتصادی بود.

اگر در رابطه با تولید پسته در کشور و بلوچستان مطلب دیگری وجود دارد، بفرمائید.

فضای اقتصادی و سیاست‌های مملکت از سال ۱۳۵۳ تا به امروز ضد تولید بوده‌اند؛ اما با این همه مشکلات باز هم تولید پسته دوام آورده‌است. قطعاً بازار پسته هم یک کشش دارد و ممکن است زمانی اشباع شود، اما پرداختن به این موضوع در تخصص من نیست. ولی در نظر بگیرید که امکان تولید پسته در همه جای دنیا وجود ندارد و ایران در تولید پسته دارای مزیت رقابتی است؛ ضمن اینکه مثلاً شش، هفت کشور اروپایی در حدود ۲۵ سال قبل، بیش از ۹۰ هزار تن پسته در سال مصرف داشته‌اند و امروز خیلی پولدارتر از قبل شده‌اند و با افزایش تعداد کشورهای اتحادیه اروپا، بازار قبلی نیز چندین برابر بزرگ‌تر شده‌است؛ چین و هند پتانسیل بسیار بالایی در مصرف پسته دارند. به عبارت دیگر، پسته جای تولید و مصرف بسیار زیادی دارد. به باور من، انتقال دانش فنی از کرمان و رفسنجان به سیستان و بلوچستان یا سایر استان‌های کشور، سالانه میلیون‌ها دلار می‌تواند تفاوت ایجاد کند. من شخصاً آینده‌روشنی برای تولید پسته در کشور متصور هستم و فکر می‌کنم توسعه پسته خواه ناخواه در سیستان و بلوچستان اتفاق می‌افتد، ما باید سعی کنیم درست و با قیمت تمام شده پایین و رقابتی اتفاق بیافتد.

در گفت و گو با محمد شهنوازی رئیس کمیسیون کشاورزی
اتاق بازرگانی زاهدان و عضو هیأت امنای انجمن پسته ایران

داستان توسعه پسته در سیستان و بلوچستان

از این نوع همکاری‌ها خیلی کم است و موقعی که نوبت به ما رسید، گفتند بودجه نیست.

اولین گرفتاری و ناراحتی ما در زمینه آب است. ما از جهاد کشاورزی استان تقاضا داریم که هر چه زودتر باغ‌های پسته ما را به سیستم های آبیاری نوین مجهز کند.

ما در زمینه‌های مختلف به آموزش نیاز داریم؛ از اصلاح ارقام گرفته تا طرز کود دادن، طرز برداشت و نحوه ضبط پسته. بنابراین، هر چه را که شماها و به خصوص انجمن پسته بیشتر کمک کند، ما بهتر یاد می‌گیریم.

تاریخچه کاشت پسته در منطقه شما به چه زمان برمی‌گردد؟

من در سال ۱۳۴۲ به مدت هشت سال در کرمان ساکن بودم و در میدان ارگ مغازه

آبیاری، کود دادن و سم‌پاشی‌مان صد درصد تغییر کرده و خیلی چیزها یاد گرفتیم.

در بازدید امروز یاد گرفتیم برداشت محصولمان و ضبط آن را بهتر کنیم و محصول را تمیزتر به بازار مصرف برسانیم. این رفت و آمدها خیلی اثر داشته و هر چه بیشتر شود ما بیشتر یاد می‌گیریم و ان شاء الله به نفع مملکت و به نفع همه ماست.

مشکلات و کمبودهای حوزه کشاورزی پسته در منطقه شما چه هستند؟

ما آن‌طور که باید و شاید آموزش نداریم و جهاد کشاورزی استان آن‌طور که باید و شاید به ما کمک نمی‌کند؛ مثلاً، جهاد کشاورزی استان کرمان بسیاری از باغ‌ها را با ۷۰ درصد پول دولت به آبیاری قطره‌ای مجهز کرده‌است. اما در استان ما

آقای شهنوازی! انگیزه شما از حضور در استان کرمان و بازدید از مناطق پسته کاری شهرستان رفسنجان چیست؟

انگیزه ما از این کار خدمت به جامعه است. استان سیستان و بلوچستان مقداری آب دارد و به تازگی چند سالی است که پسته کاری را شروع کرده‌ایم. اما اطلاعات درستی از پسته، آن‌طور که باید و شاید، نداشتیم.

ما حدود سه سال پیش تعدادی از باغداران بلوچستان را به دعوت انجمن پسته و باغداران کرمان به مناطق پسته کاری کرمان، رفسنجان، سیرجان و زرنند بردیم و آنها از نزدیک با باغبانی پسته آشنا شدند.

بعد از شیوع کرونا ما نتوانستیم برای بازدید بیاییم. تا اینکه هجدهم شهریورماه امسال تصمیم گرفتیم مجدداً به استان کرمان سفر کنیم. در این بازدید تعداد ۲۰ نفر از باغدارهای مناطق پسته کاری شهرستان خاش، زاهدان و میرجاوه به دعوت آقای بهروز آگاه حضور یافتند. ما از مراحل چیدن، ضبط کردن، خشک کردن، تمیز کردن و گونی کردن پسته در رفسنجان بازدید کردیم. این سفر بسیار عالی بود و مطالب زیادی یاد گرفتیم. در اصل، مسئله این است که ما می‌خواهیم یاد بگیریم و انسان باید بگردد، برود سر کلاس بنشیند و از نزدیک باغ‌ها را ببیند تا یاد بگیرد.

انجمن پسته و باغدارهای کرمان خصوصاً آقای بهروز آگاه خیلی لطف دارند و همیشه هیئتی را به منطقه ما می‌فرستند تا کارهای ما را ببینند و به ما تذکر بدهند و مجدداً ما را دعوت می‌کنند و از نزدیک به ما آموزش می‌دهند. ما مشتاق این کار هستیم و انگیزه ما یاد گرفتن و پیشرفت کشاورزی در این منطقه است.

فکر می‌کنید این دید و بازدیدها چقدر موثر هستند؟

هر دانش آموزی که علمی را یاد می‌گیرد، استاد به او درس می‌دهد. در ابتدا هم عرض کردم که ما اطلاعات درستی از پسته نداریم، ولی طی پنج، شش سال گذشته از طریق همین دید و بازدیدها، طرز پیوند زدن، اصلاح خاک،

تجارت است و کارت بازرگانی دارم و با چندین کشور جهان معامله دارم و صادرات و واردات انجام می‌دهم. در زمان حکومت قبل زیاد به ما اجازه کشاورزی نمی‌دادند و می‌گفتند آب برای خوردن است؛ اینجا مرز است و شما به کار تجارت بپردازید و ما را به این کار تشویق می‌کردند. ولی در زمان انقلاب به بعد به همه اجازه کشاورزی دادند و هر کس چاهی حفر کرد و آب را برداشت کردند. امروز آبیاری غرقابی برای ما مشکل ساز شده و هنوز این روش سنتی ادامه دارد. تقریباً ۵۰ درصد از سمت کشاورزی غرقابی و کاشت یونجه و کارهای دیگر، طرف پسته آمدند.

طی ده، دوازده سال گذشته، من سالانه حدود ۳۰۰ هزار نهال تولید کرده‌ام و دوستان دیگری نیز تولید می‌کنند. سال به سال کشت پسته دارد بیشتر می‌شود و در آینده نه چندان دور من این قول را به شما می‌دهم که در بلوچستان حتی یک دانه گندم و علف یونجه کاشته نشود و همه این مناطق زیر کشت پسته برود.

چه انگیزه‌ای باعث شده که مردم به کاشت پسته روی بیاورند؟

اولاً، قیمت پسته بالاست، زحمتش کمتر است؛ ضمن اینکه ما آب نداریم و مردم کم‌کم کشاورزی غرقابی برای گیاهان زراعی را رها می‌کنند؛ چون آب‌ها کم‌کم دارد تمام می‌شود. پسته نیز در حال حاضر غرقابی است و ما امیدواریم در آینده دولت به ما کمک کند تا پسته را به صورت قطره‌ای آبیاری زیرسطحی کنیم. به‌طور کلی، ما برای کسب منفعت بیشتر و به‌دلیل کمبود آب به سمت کشت پسته رفته‌ایم.

فکر نمی‌کنید در آینده دچار مشکل بی‌آبی شوید و سرمایه‌گذاران به خطر بیفتند؟

خداوند تبارک و تعالی به ما عقل داده که از شرایطی که الان وجود دارد بهترین بهره ببریم. بهترین کاری که در وضع فعلی می‌توان انجام داد تا سرمایه‌هایمان را حفظ کنیم، پسته است. دولت نیز در این فکر است که از چابهار برای منطقه کرمان، سیستان و بلوچستان و خراسان جنوبی و شمالی آب بیاورد. ما هیچ وقت ناامید نمی‌شویم.

در پایان اگر صحبتی دارید بفرمایید.

از انجمن پسته خواهش می‌کنم که نظرشان سمت ما باشد. ما تازه کار هستیم و خودمان را جزو انجمن پسته می‌دانیم. امیدواریم این رفت و آمدها ادامه پیدا کند و ما از راهنمایی‌های شما بهره ببریم.

چای فروشی داشتم. یک روز تعدادی از دوستانمان که در زرنند ساکن بودند ما را در فصل برداشت پسته به یک مجلس عروسی دعوت کردند. آنها پنج، شش کیلو پسته برای خوردن به ما دادند. وقتی که من به خاش و روستای خودم رفتم، پسته‌ها را داخل جیم گذاشتم و سر ملکم رفتم و با همکاری کارگری که زمین‌های گندم ما را آب می‌داد پسته‌ها را کاشتیم و اینها سبز شدند؛ از اینجا بود که پسته کاری ما شروع شد. ما یک عمو داریم به نام حاج گل‌بیک شهنازی، ایشان هم از همان سال‌ها پسته‌کاری را در سطح بالایی شروع کرده‌بود. در روستای ما شخص دیگری بود به نام آقای حاج سلطان محمد ریگی، ایشان هم پسته کاری را شروع کرده بود. چیزی که من به خاطر دارم این است که ما تقریباً از سال ۴۴ تا ۴۶ پسته کاری را در منطقه خاش شروع کردیم.

طی این سال‌ها اطلاعات کشاورزی پسته را از کجا می‌گرفتید؟

ما دانشی نداشتیم و به همین خاطر زحمتی که کشیده بودیم بی‌فایده بود. بنابراین، کم‌کم داشتیم پسته‌کاری را رها می‌کردیم و چون اینجا مرز است، عمده درآمد ما از کار تجارت است. زمانی که انجمن پسته تشکیل شد و دوستان باغدار از استان کرمان و انجمن به زاهدان و خاش آمدند، ما را تشویق کردند تا کارمان را بهتر کنیم.

ارتباط شما با انجمن از چه طریق است؟

خودم و پسر خواهرم، عبدالباسط حسین‌زهی، عضو انجمن پسته ایران هستیم. ماهنامه انجمن را دریافت می‌کنیم و از طریق تلگرام و واتساپ اطلاعات باغبانی را می‌بینیم و از آنها استفاده می‌کنیم.

الان در منطقه شما اراضی زراعی هم به سمت کشت پسته می‌روند؟

بله، استان سیستان و بلوچستان منطقه کم‌آبی است. من کارم

ارتباطات تداوم داشته باشد

پرویز بهادری، از کشاورزان پیشرو سیستان و بلوچستان - من در شهرستان خاش استان سیستان و بلوچستان به کشاورزی مشغول هستم. ما از گذشته به زراعت اشتغال داشتیم، ولی از سال ۱۳۹۱ به کاشت پسته روی آورده‌ایم.

تعداد کشاورزان پسته در منطقه ما زیاد است و امروز از منطقه نصرت‌آباد زاهدان تا منطقه پشت کوه شهرستان خاش بیش از ۲۰۰ نفر به کشاورزی پسته اشتغال دارند و باغات پسته بزرگی با برداشت نسبتاً خوبی در این منطقه وجود دارد. آب و هوای منطقه ما شبیه به رفسنجان است. آب زیاد و زمین‌های خوبی در اختیار داریم، ولی باغداری پسته در منطقه ما به‌صورت تجربی است و علمی نیست. فکر می‌کنم اینکار در استان کرمان به‌صورت ترکیبی از تجربه و علم انجام می‌شود.

مشکلات کشاورزی پسته ما بیشتر در موضوعات تغذیه و مبارزه با آفت پسیل است. دستگاه‌هایی که ما برای باغبانی استفاده می‌کنیم از نوع کوچک هستند، اما در استان کرمان دستگاه‌ها بزرگ و به روز هستند. به نظر من، اگر کارشناسان باتجربه از استان کرمان به مناطق پسته‌کاری ما بیایند و طریقه کاشت، داشت، برداشت و فراوری پسته را به ما بگویند و ما بتوانیم از تجربه آنها استفاده کنیم، توسعه و کشت پسته خیلی خوب اتفاق خواهد افتاد. امروز درخت‌های ما هنوز کوچک هستند، اما اگر ما به‌صورت اصولی کار کنیم، قطعاً میزان بهره‌وری افزایش چشم‌گیری خواهد یافت.

در این سه روز که ما در شهرستان رفسنجان میهمان بودیم، واقعاً از تجربیات آقایان استفاده کردیم و خیلی خوب مسائل مرتبط با فراوری و باغبانی را توضیح دادند. ما علاقمندیم که این ارتباطات تداوم داشته باشد.

مناطق زیادی زیر کشت پسته است

نورمحمد حسین زهی، از کشاورزان پیشرو

سیستان و بلوچستان - در سیستان و بلوچستان باغاتی متعلق به قوه

قضاییه با چهل تلمبه آب موجود است که حدود هزار هکتار وسعت دارند. در اطراف این منطقه حدود ۲۰۰ کشاورز باغ پسته دارند. این مناطق از گوهر کوه شروع می‌شوند و تا خاش ادامه دارند. در بعضی از قسمت‌ها باغات خیلی کمی با مقدار آب زیادی وجود دارد.

در حال حاضر، ما پیوندهای اوحدی و کله قوچی را به احمدآقایی و اکبری تغییر داده‌ایم و جواب خوبی گرفته‌ایم. تعدادی پیوند به نام ممتاز از دامغان آوردیم که بسیار شبیه به درخت اکبری است و جواب خوبی داده‌است. کشاورزی در منطقه ما قبلاً گندم و جو بوده و الان بیشتر دارد به سمت پسته‌کاری می‌رود؛ چون آب کمتری می‌برد و با اینکه هزینه بالایی دارد، ولی باز سودش بالاتر از گندم است.

به‌طورکلی، مناطق پسته‌کاری استان سیستان و بلوچستان شامل: مناطق پشت کوه خاش، میرجاوه، مرکزی شهرستان خاش، دشت آبخوان، بین زاهدان و خاش به نام گوهر کوه، چاه احمد، سرچنگل، حصاروئیه و نصرت آباد است و به سمت بیرجند مشهد ادامه دارد. در این بین، بسیاری از باغات خرده مالکی نیز وجود دارند که پسته‌شان خوب است.

گزارش وینار مدیریت بهینه آبیاری قطره ای

اعظم مرتضی پور

دبیر کمیته باغبانی

مهندس احمد یعقوبی

مهندس محمد کهنوجی

مهندس بهنام نخعی

مهندس سهیل شریف

همچنین، انجم شعاع اظهار امیدواری کرد که با پیشرفت تکنولوژی و آگاهی باغداران و همچنین اجرای صحیح سیستم های آبیاری تحت فشار مشکلات کاهش عملکرد ناشی از کم آبی مرتفع گردد.

محمد کهنوجی ضمن اشاره به تاریخچه اجرای اولین سیستم آبیاری قطره ای در استان کرمان، آمار و اطلاعاتی از میزان طرح های اجرا شده در استان ارائه کرد: «در استان کرمان اجرای سیستم های آبیاری قطره ای از سال ۱۳۷۴-۱۳۷۳ شروع شد. تا امروز بالغ بر ۴۰ هزار هکتار از اراضی زیرکشت پسته در استان کرمان به سیستم های آبیاری قطره ای مجهز شده اند. اما ممکن است تعدادی از آنها به دلیل اتمام عمر مفید سیستم های آبیاری قطره ای که حدود ۱۰ الی ۱۵ سال است و همچنین عدم به روز رسانی توسط کشاورز، واگذاری و یا تقسیم بین وراثت و از این قبیل مشکلات از دور خارج شده باشند. در غیر این صورت، به جرأت می توان گفت

در این جلسه هم اندیشی، محمد کهنوجی کارشناس ارشد آبیاری و زهکشی با ۲۸ سال سابقه در زمینه اجرای روش های نوین آبیاری، سهیل شریف باغدار نمونه کشوری و پیشرو در زمینه روش های آبیاری نوین، بهنام نخعی مجری طرح های آبیاری تحت فشار برای خرده مالکین، احمد یعقوبی مشاور، طراح و مجری سیستم های آبیاری تحت فشار به عنوان کارشناسان میهمان حضور یافتند. همچنین، حسین رضایی دبیرکل انجمن پسته ایران و محمدعلی انجم شعاع رئیس کمیته باغبانی این انجمن، مدیریت جلسه را برعهده داشتند.

در ابتدا رئیس کمیته باغبانی انجمن، دغدغه های باغداران در زمینه کم آبی و مشکلات سیستم های اجرا شده در سطح باغات را مطرح کرد. وی طراحی مناسب، اجرای درست، کنترل و مدیریت صحیح سیستم آبیاری را از عوامل موثر در موفقیت روش های آبیاری نوین برشمرد.

**انجمن پسته ایران
با هدف ترویج
استفاده از روش های
آبیاری قطره ای تحت
فشار و آشنایی
باغداران با چگونگی
بهره برداری کارآمد
از این سیستم ها روز
چهارشنبه مورخ ۱۰
شهریور ۱۴۰۰ اقدام به
برگزاری وینار باغبانی
با عنوان
«مدیریت بهینه آبیاری
تحت فشار قطره ای»
نمود**

تعداد پروژه‌هایی که به‌صورت صحیح طراحی، اجرا و مدیریت شده و شکست خورده‌باشند انگشت‌شمار است.»

کهنوجی به تاریخچه اجرای سیستم آبیاری بابلر و قطره‌ای زیرسطحی، در استان نیز اشاره نمود. وی اذعان داشت که در زمینه آبیاری قطره‌ای زیرسطحی استان کرمان پیشرو بوده و در باغات سیرجان در سطحی بیش از ۴ هزار هکتار اجرا شده است.

این کارشناس باسابقه سیستم‌های آبیاری در رابطه با اجرای طرح‌های آبیاری تحت فشار قطره‌ای برای شوری‌های بالای ۵ هزار میکروموس بر سانتی‌متر، تشریح کرد: «در ابتدا اجرای سیستم‌های آبیاری قطره‌ای را برای شوری‌های بالای ۵ هزار میکروموس بر سانتی‌متر قابل اجرا نمی‌دانستیم، تا اینکه با همکاری وزارت کشاورزی و سازمان جهانی غذا و کشاورزی (FAO) دو طرح الگویی یکی در منطقه نوق با مقدار شوری ۶ هزار میکروموس بر سانتی‌متر و دیگری در منطقه کشکویه رفسنجان با مقدار شوری ۸ هزار میکروموس بر سانتی‌متر اجرا شد. بنده در این دو طرح به عنوان نماینده و کارشناس ناظر بر طرح بودم. این طرح دو سال به‌طول انجامید. از آن زمان به بعد ما کارمندان دولت دل و جرأت پیدا کردیم که شوری‌های بالاتر را نیز به کشاورزان توصیه کنیم.»

همچنین، کهنوجی یکی از نکات و الزامات مهم در اجرا و مدیریت سیستم آبیاری قطره‌ای در مناطق با خاک و آب شور را آنالیز آب قبل از طراحی، تعیین نوع شوری و کوتاه شدن دور آبیاری دانست. او ضمن اشاره به طرح‌های موفق اجرا شده با شوری‌های بالای ۸ هزار میکروموس بر سانتی‌متر در سطح استان، طراحی، اجرای مناسب، مدیریت و بهره‌برداری منظم از سیستم را جزو عوامل موثر در موفقیت و افزایش راندمان آبیاری یاد کرد.

محمد کهنوجی نکات کاربردی در زمینه طراحی و اجرای اصولی و صحیح سیستم‌های آبیاری قطره‌ای به باغداران و

کشاورزان را این‌گونه تشریح نمود: «طراح بایستی قبل از طراحی از باغ و مزرعه بازدید کند و نکات فنی و نظرات تجربی کشاورز را لحاظ نماید؛ همچنین انتخاب دبی و فاصله مناسب قطره‌چکان بر اساس بافت خاک و شیفت‌بندی صحیح از دیگر وظایف طراح است؛ ضمن اینکه انجام آبیاری غرقابی در اراضی شور در فصل پاییز پیش از شروع بارندگی‌ها جهت خروج نمک‌های تجمع‌یافته از ناحیه ریشه بسیار حائز اهمیت است.» در ادامه، کهنوجی اظهار داشت که با اجرای آبیاری قطره‌ای، بهره‌وری از تولید مقدار ۱۰۰ گرم پسته به ازای هر یک متر مکعب آب در آبیاری غرقابی به بیش از ۳۰۰ الی ۴۰۰ گرم به ازای هر مترمکعب آب در آبیاری قطره‌ای رسیده است. وی در پایان سخنان خود در رابطه با حمایت دولت از طرح‌های آبیاری قطره‌ای گفت: «تا پایان سال ۱۳۹۹ و ابتدای ۱۴۰۰ اعتباراتی مبنی بر پرداخت ۳۰ میلیون تومان وجه نقد بلاعوض به ازای اجرای هر هکتار سیستم آبیاری قطره‌ای بسته به میزان پیشرفت کار، ابلاغ شد. در حدود یک ماه قبل اعتباری در قالب اسناد خزانه اسلامی با سررسید نیمه دوم سال ۱۴۰۳ به کل کشور ابلاغ شد که به ازای هر هکتار ۴۰ میلیون تومان پرداخت شود، ولی به نظر می‌رسد استفاده از وجه نقد ۳۰ میلیون تومانی برای کشاورز راحت‌تر باشد.»

سپس، سهیل شریف تجربیات و تحقیقات خود در زمینه سیستم‌های آبیاری تحت فشار را اینچنین توضیح داد: «من از سال ۱۳۸۳ پیگیر اجرای سیستم‌های آبیاری نوین بوده‌ام؛ مجموعه ما در آن زمان دچار کم‌آبی مفرط نبود، ولی به‌دلیل بافت سنگین خاک، مانداب ایجاد می‌شد و بیشتر بحث این بود که بتوانیم آب را درست در دسترس گیاه قرار دهیم و مشکلات مربوط به بافت خاک را برطرف کنیم.

در سال ۱۳۸۸ سیستم آبیاری قطره‌ای تحت فشار زیرسطحی را اجرا کردیم و با توجه به مشکلاتی که به علت

بافت سنگین خاک وجود داشت طراحی سیستم به نحوی انجام شد که فاصله قطره‌چکان‌ها کمتر از یک متر تعیین شد و قطره‌چکان‌هایی با دبی ۲ لیتر در ساعت تعبیه شد.»

شریف مزایای آبیاری قطره‌ای تحت فشار زیرسطحی را این‌گونه برشمرد: «افزایش بهره‌وری آب به‌دلیل کاهش تبخیر و در دسترس ریشه قرار گرفتن آب؛ توزیع بهتر آب در خاک؛ استفاده بهینه از کود با در دسترس ریشه قرار گرفتن عناصر غذایی کم تحرک مثل فسفر؛ کاهش خطر ابتلای درخت به بیماری گموز؛ امنیت لوله‌ها از خسارت جوندگان و یا سرقت؛ کاربرد راحت‌تر ماشین‌آلات کشاورزی؛ کاهش رشد علف‌های هرز؛ عدم تشکیل لایه‌های نمک در سطح خاک؛ کاهش معضل بی‌کربنات به‌دلیل بالانرفتن دمای آب درون لوله‌ها»

وی همچنین معایبی را برای این نوع از سیستم‌های آبیاری عنوان نمود: «۱- امکان ورود ذرات خاک به داخل لوله‌ها به‌دلیل مکش معکوس وجود دارد، اما این مشکل با طراحی درست و نصب شیرهای خلاشکن هوا مرتفع می‌شود؛ ۲- ورود ریشه‌های علف هرز به داخل لوله‌ها. البته برای این معضل راه‌حل‌های متفاوتی وجود دارد، یکی از این راه‌ها تزریق علف‌کش ترفلان با دز اندک درون سیستم می‌باشد. علف‌کش ترفلان در خاک حرکت نمی‌کند و به محض خروج در اطراف قطره چکان ثابت می‌شود و از ورود ریشه به داخل قطره چکان ممانعت می‌کند.»

شریف در رابطه با استفاده از علف‌کش در سیستم آبیاری خاطرنشان کرد که طبق آنالیز محصول طی چندسال اخیر، هیچ‌گونه اثری از ماده موثر علف‌کش ترفلان در محصول وجود نداشت.

سهیل شریف در رابطه با افزایش عملکرد اذعان داشت که با اجرای سیستم آبیاری تحت فشار زیرسطحی میزان عملکرد محصولان در واحد سطح حدود ۴ برابر افزایش یافته است. وی در پایان سخنان خود از انجام پروژه تحقیقاتی در زمینه

اکسیژن‌دهی به ریشه در سیستم آبیاری زیرسطحی خبر داد که پس از اتمام کار نتایج آن را در دسترس علاقه‌مندان قرار خواهد داد.

در ادامه این هم‌اندیشی مجازی، بهنام نخعی با اشاره به اینکه میزان آب در منطقه رفسنجان بسیار کم شده است و اکثر خرده‌مالکین به تنهایی امکان استفاده از این سیستم را ندارند، تجربیات خود در زمینه اقلان‌سازی خرده‌مالکین برای اجرای سیستم آبیاری تحت فشار قطره‌ای و روند اجرا و پیش‌برد طرح‌های آبیاری قطره‌ای برای آنها را به تفصیل شرح داد: «پس از مشخص کردن میزان سطح زمین و سهم آب هر باغدار، با فرمول خاصی تعداد قطره چکان‌ها و شیف‌های هر باغدار را بر اساس میزان مالکیت آب تعیین نموده و برای کاهش دغدغه‌ها و نگرانی‌های باغداران برای هر فرد مانیفولد (لوله اصلی) جداگانه طراحی می‌گردد. در حال حاضر، ۱۰ سال از اجرای این طرح در منطقه توکل آباد کشکوئیه می‌گذرد و خوشبختانه هیچ‌گونه مشکلی در این زمینه مشاهده نشده است و همه باغداران راضی هستند».

نخعی ضمن عنوان مزیت‌های این طرح مبنی بر کاهش هزینه‌های کوددهی و افزایش راندمان آب‌دهی اذعان داشت با پیاده‌سازی این طرح تناژ محصول بالا رفته و درصد پوکی محصول کاهش یافته است. وی در راستای تحقق این اهداف به وجود مدیریت قوی تاکید نمود.

در پایان این نشست مجازی، احمد یعقوبی کارشناس، طراح و مجری باسابقه سیستم‌های آبیاری تحت فشار ضمن

تأیید مطالب ارائه شده، کاهش میزان پوکی محصول به زیر ۱۰ درصد و کاهش سال‌آوری درخت پسته را جزو مزیت‌های دیگر استفاده سیستم‌های آبیاری تحت فشار ذکر کرد و اذعان داشت که با این روش آبیاری، به دلیل تأمین بودن گیاه از نظر آب و مواد غذایی، سال‌آوری کمتر خواهد بود و در نهایت سال‌آوری و اختلاف محصول حدود ۱۰ درصد خواهد شد. وی با محاسبه سرانگشتی اعلام کرد که با این افزایش عملکرد، طی یک سال، هزینه پرداختی بابت اجرای سیستم آبیاری تحت فشار برگشت داده می‌شود. یعقوبی از متفاوت بودن اجرای طرح‌ها در استان کرمان مبنی بر استفاده از تجربیات و نظرات کشاورز در مراحل مختلف اعم از طراحی و اجرا و خرید لوازم صحبت کرد و نقش کشاورزان را در بالابردن سطح دانش علمی بسیار حائز اهمیت دانست و افزود: «ما در بسیاری از مواقع با کمک کشاورزان اصول اولیه علمی را اصلاح کردیم؛ به‌عنوان مثال باور عموم بر این بود که گیاه تنها توان تحمل کلر تا حد ۳ میلی‌اکی‌والان بر لیتر را دارد، در حالی که در منطقه انار از آبی با میزان کلر ۱۵۰ میلی‌اکی‌والان بر لیتر برای آبیاری استفاده می‌شود؛ یا در یک مورد دیگر، فکر می‌کردیم نمی‌توان با آب آبیاری دارای بی‌کربنات بالای ۵ میلی‌اکی‌والان بر لیتر سیستم را اجرا کرد و اگر اجرا کند با یک مدیریت معمولی حداکثر یک‌سال عمر می‌کند، در حالی که در منطقه نوق در سطحی حدود ۳۰۰ هکتار سیستم آبیاری قطره‌ای اجرا شده که آب دارای ۱۱ میلی‌اکی‌والان بر لیتر بی‌کربنات است و با

گذشت حدود ۱۰ سال با مدیریت قوی همچنان در حال استفاده است.

در باور کسی نمی‌گنجد که با شوری بالای ۱۴ هزار بتوان محصول برداشت نمود، چه رسد به اینکه سیستم آبیاری اجرا شود و سال‌آوری هم وجود نداشته‌باشد؛ اما در منطقه توکل‌آباد (بعد از بیاض)، برای حدود ۲۰۰ هکتار باغ، سیستم طراحی و اجرا شده که آب آبیاری شوری بالای ۱۴ هزار دارد و طی ۸ سال گذشته که آبیاری قطره‌ای انجام شده، هر ساله محصول برداشت می‌شود. در منطقه مرتاضیه در مساحتی حدود ۴۰۰ هکتار، با شوری بالای ۱۷ هزار، حدود ۷-۸ سال است که سیستم آبیاری بابلر را اجرا کرده‌اند و عملکردهای بالای ۲،۵ تن در ارقام کله‌قوچی و فندق‌را شاهد هستیم. پیشنهاد می‌کنم باغداران مشتاق، از این مدیریت‌های موفق بازدید به‌عمل آورند».

احمد یعقوبی ضمن مقایسه انواع سیستم‌های آبیاری، توصیه نمود که باغداران بعد از اجرای سیستم‌های آبیاری، کارایی سیستم از نظر عمق خیس‌شدگی را حتماً بررسی کنند، نقاط ضعف و قوت آن شناسایی شود و با مدیریت صحیح و قوی در جهت افزایش کارایی و طول عمر سیستم اهتمام ورزند.

در پایان و بینار، این کارشناس باتجربه سیستم‌های آبیاری، اعلام آمادگی نمود تا در هرکجای ایران که باغداران نیاز به مشاوره و راهنمایی در زمینه سیستم‌های آبیاری داشته‌باشد، بدون هیچ‌گونه چشم‌داشتی هر آنچه در توان دارد را انجام دهد.

زنبورهای مغزخوار پسته و کنترل آنها

مهدی بصیرت

عضو هیئت علمی پژوهشگاه پسته

این مقاله ترویجی به شکل شناسی، دوره زندگی، نحوه خسارت و روش‌های کنترل دو آفت زنبور طلایی و زنبور سیاه مغزخوار پسته که در مرحله لاروی از مغز پسته تغذیه می‌کنند و در داخل میوه زندگی می‌کنند، می‌پردازد.

زنبور سیاه مغزخوار پسته

حشره کامل ماده این آفت به طول ۴,۵-۴ میلی‌متر است که بدن آن به رنگ قهوه‌ای مایل به قرمز بوده، دارای سر سیاه‌رنگ می‌باشد و قفسه سینه و شکم آن دارای لکه‌های سیاه است (شکل ۱).

حشره کامل نر با بدن سیاه‌رنگ، کوچک‌تر از ماده بوده و ۴ میلی‌متر طول دارد. حشره کامل نر دارای پاهای زرد بوده و پیش‌ران آن در قاعده تقریباً سیاه‌رنگ است (شکل ۱). لارو کامل کرمی‌شکل و سفیدرنگ آن، ۶-۸ میلی‌متر طول داشته و فاقد پا می‌باشد. همچنین بدن لارو، قوسی‌شکل بوده و دارای ۱۳ حلقه است که در دو انتها باریک می‌شود (شکل ۱). آرواره لارو به رنگ قهوه‌ای تیره بوده و دارای دو دندان است. شفیره این حشره شبیه حشره کامل می‌باشد که به وسیله‌ی

لایه شفاف پوشیده شده است (شکل ۱). زنبور سیاه مغزخوار پسته یک نسل در سال دارد و پاییز و زمستان را به صورت لارو کامل، داخل میوه‌های باقیمانده روی درخت یا کف باغ به حالت دیپوز می‌گذراند. شفیره‌های داخل میوه‌ها تقریباً تا اواسط اردیبهشت به حشره کامل تبدیل می‌شوند و حشره کامل با سوراخ کردن پوست میوه، خارج می‌شود (شکل ۲). حشرات کامل ماده بعد از جفت‌گیری، تخم‌های خود را روی سطح داخلی پوست استخوانی میوه قرار می‌دهند.

لارو

شفیره

حشره کامل ماده

حشره کامل نر

شکل ۱- مراحل زندگی حشره‌ی زنبور سیاه مغزخوار پسته (عکس از بصیرت)

شکل ۳- خسارت در اثر فعالیت تغذیه‌ای لارو زنبور سیاه مغزخوار پسته (عکس از بصیرت)

شکل ۲- سوراخ خروجی زنبور سیاه مغزخوار پسته از میوه‌ی سال قبل (عکس از بصیرت)

جلای فلزی و اندازه بدن آن به طول ۵,۵-۳ میلی‌متر است. شاخک نخی آن از ۱۴ مفصل تشکیل شده است. تخم‌ریز تیره رنگ این حشره به حالت بلند و خمیده است (شکل ۴). لارو کرمی شکل این حشره در آخرین مرحله زندگی به طول ۶ میلی‌متر بوده و رنگ آن سفید کدر است. بدن لارو، قوسی شکل و سر و بدن آن از ۱۳ بند تشکیل شده است (شکل ۴). آرواره لارو، دارای ۶-۴ دندان است و کوچک‌تر از آرواره‌ی لارو زنبور سیاه مغزخوار پسته است. شفیره این حشره، زرد رنگ می‌باشد که به وسیله لایه شفاف پوشیده شده است (شکل ۴).

لارو این حشره، ابتدا پوسته بذر را سوراخ کرده و از لپه‌ها تغذیه می‌کند و سپس از پوسته بذر و قسمت‌های مختلف آن تغذیه می‌کند (شکل ۳). با کامل شدن رشد مغز و رسیدن میوه‌های پسته، رشد لاروها نیز کامل می‌شود. این آفت در اواخر زمستان دوباره شروع به فعالیت کرده و باقیمانده مغز و پوسته مغز را کاملاً می‌خورد و در نهایت به جز فضولات چیزی از مغز پسته را باقی نمی‌گذارد.

زنبور طلایی مغزخوار پسته

رنگ حشره کامل آفت زنبور طلایی مغزخوار پسته، زرد روشن با

لارو

شفیره

حشره کامل (بالا - نرو پایین - ماده)

شکل ۴- مراحل مختلف زندگی حشره زنبور طلایی مغزخوار پسته (عکس از بصیرت)

و اوج خروج آنها اواسط خرداد اتفاق می‌افتد. حشرات کامل ماده بعد از جفت‌گیری، تخم‌های خود را داخل مغز پسته قرار داده و بعد از تفریخ تخم، لارو از جنین پسته و با شروع رشد مغز، از مغز آن (لپه‌ها) تغذیه می‌کند، ولی از پوسته بذر پسته تغذیه نمی‌کند (شکل ۵).

این آفت زمستان را به‌صورت لارو داخل میوه‌های باقیمانده روی درخت و کف باغ می‌گذرانند. این لاروها در اواخر اردیبهشت یا کمی دیرتر، بسته به شرایط آب و هوایی، به شفیره تبدیل می‌شوند و حشرات کامل با سوراخ کردن پوسته پسته از آن خارج می‌گردند. خروج حشرات کامل نسل زمستانه اوایل خرداد ماه شروع می‌شود

شکل ۵- تغذیه لارو زنبور طلایی مغزخوار پسته از مغز پسته (لپه‌ها) (عکس از بصیرت)

سوراخ خروجی حشرات کامل در این نسل با سوراخ خروجی نسل زمستانه متفاوت است، به این ترتیب که در نسل اول، چون میوه در حال رشد است، پس از ایجاد سوراخ، بافت گیاهی ترمیم شده و برآمدگی به‌وجود می‌آید (شکل ۷). حشرات کامل این نسل نیز تخم‌های خود را داخل مغز پسته قرار داده و لاروها از لپه‌های مغز تغذیه می‌کنند. پس از تکمیل رشد در درون میوه پسته، وارد مرحله زمستان‌گذرانی می‌شوند. به این ترتیب این آفت دو نسل در سال دارد.

خسارت آفت در این مرحله باعث لکه‌دار شدن، سیاه شدن و خشک شدن میوه در خوشه‌های درختان پسته شده که در این مرحله خسارت خیلی شدیدی به محصول پسته وارد می‌شود (شکل ۶). لاروهایی که بعد از رشد اولیه مغز به لپه‌ها حمله می‌کنند رشد خود را کامل کرده و در اواسط تیرماه به شفیره تبدیل می‌شوند. پسته‌هایی که در این مرحله مورد حمله واقع می‌شوند دارای رشد عادی هستند. حشرات کامل نسل اول با سوراخ کردن پوست سبز پسته از اواخر تیرماه تا اوایل مرداد از میوه‌ها خارج می‌شوند.

شکل ۶- لکه دار شدن و سیاه شدن و خشک شدن میوه پسته در اثر خسارت زنبور طلایی مغزخوار پسته (عکس از بصیرت)

شکل ۷- سوراخ خروجی زنبور طلایی مغزخوار پیسته در نسل اول (عکس از بصیرت)

جکونگی پیشگیری و کنترل

با توجه به آن که اعمال مدیریت صحیح در باغ‌ها و مراحل فراآوری پیسته، تأثیر قطعی در کنترل این آفت دارد؛ بنابراین به منظور مبارزه با این آفت، موارد زیر توصیه می‌شوند:

۱- در زمان برداشت محصول، خوشه و دانه‌های پیسته به طور کامل از درختان چیده شوند.

۲- پیسته‌هایی که احتمال آلودگی در آنها وجود دارد برای مراحل فراآوری به مناطق غیرآلوده حمل نشود.

۳- ضایعات پیسته در ترمینال‌های فراآوری و در سطح باغ‌ها یا فضای باز انباشته نشوند؛ زیرا دانه‌های آلوده به این آفت که به نظر پوک هستند معمولاً در ضایعات فراآوری پیسته وجود دارند؛ بنابراین ضرورت دارد این ضایعات به طریق مناسب معدوم شوند.

۴- با توجه به نحوه زندگی زنبور طلایی مغزخوار پیسته که خسارت نسل اول آن با سیاه و خشک شدن میوه پیسته مشخص می‌شود، برداشت زود هنگام و جمع‌آوری و معدوم کردن پیسته‌های آفت زده روی درخت در این مرحله و قبل از خروج حشرات کامل تابستانه باعث کاهش جمعیت این آفت و همچنین باعث کاهش خسارت نسل دوم آن می‌گردد.

۵- با توجه به بیولوژی این دو آفت و این که مدت

طولانی از زندگی آن‌ها به‌صورت لارو درون میوه‌های آلوده و باقیمانده در روی درختان پیسته و ریخته شده در کف باغ سپری می‌گردد بنابراین مبارزه شیمیایی با مرحله لاروی آفت، امکان‌پذیر نیست. همچنین مبارزه شیمیایی با حشرات کامل این آفت با موفقیت کامل همراه نمی‌باشد.

۶- جمع‌آوری میوه‌های باقی‌مانده روی درخت و کف باغ در طول پاییز و زمستان و سوزاندن آن‌ها به‌طوری که عملیات جمع‌آوری و سوزانیدن میوه‌های آلوده حداکثر تا اواخر اسفند خاتمه یابد روشی فوق‌العاده موثر است به شرط آن که کلیه میوه‌های باقی‌مانده در باغ، جمع‌آوری و مبارزه در یک منطقه به صورت همگانی انجام شود.

در مجموع اساسی‌ترین راه برای کنترل این دو آفت مدیریت مناسب مبارزه می‌باشد. بدین‌نحو که موارد فوق رعایت شود و همچنین در صورتی که در بهار جمعیت بالای این آفات مشاهده شد مبارزه شیمیایی بر علیه آفات دیگر پیسته طوری تنظیم شود که روی حشرات کامل این زنبورها نیز موثر باشد. برای مثال تجربه نگارنده نشان داده است حشره کش کونفیدور که روی پسیل معمولی پیسته ثبت شده است روی حشرات کامل این آفات موثر است.

■ در تهیه این مقاله از منابع متعددی استفاده شده است که از طریق دبیرخانه انجمن در دسترس می‌باشند.

گزیده‌ای از گفت‌وگو با نوید ارجمند

عضو پیوسته انجمن پسته ایران

چالش‌های آینده صنعت پسته ایران

امنیت غذایی وضع کرده، صرفه اقتصادی ندارد. مثلاً: تفاوت قیمت پسته‌ای که به چین یا هند صادر می‌شود با پسته‌ای که به بازار ژاپن و اتحادیه اروپا می‌رود، حدود سه، چهار درصد بوده است. به هر حال، این تفاوت قیمت از دید باغدار به اندازه کافی محسوس نیست که برایش صرف کند قوانین و قواعد مرتبط برای کاهش افلاتوکسین را رعایت کند.

طبق تجربه من، معمولاً افراد چه در بخش صادرات و چه در بخش تولید حرکتی را انجام نمی‌دهند تا زمانی که یک محدودیت جدی یا یک افت قیمت شدید و یا یک شرایط سخت اقتصادی را لمس کنند و آن گرفتاری در شرف وقوع باشد. در غیر این صورت هیچ قدمی بر نمی‌دارند. به باور من، خیلی منطقی است که از همین امروز که فرصت داریم به این چالش‌ها فکر کنیم و در خصوص آنها تصمیم‌گیری شود. فعالان پسته کشور باید به این فکر باشند که قوانین و محدودیت‌ها سختگیرانه‌تر خواهند شد و متعاقباً هزینه‌ها بالاتر خواهند رفت. این چالش‌ها صادرکنندگان و تولیدکنندگان را درگیر می‌کنند. بنابراین، بهتر است که قواعد مربوطه از همین داخل ایران رعایت شود و تداوم صادرات مغز سبز و پسته آجیلی ایران به اروپا حفظ شود.

ما در آگاهی دادن رسالت و وظیفه داریم، اما فکر می‌کنم کسی تمایلی به حرکت پیشگیرانه ندارد و تاریخچه تصمیم‌گیری‌های ما عموماً به همین شکل بوده و در آینده نیز این موضوع را همین‌طور می‌بینم. ما اصولاً واکنشی هستیم و پرواکتیو نیستیم؛ مثلاً در گذشته دلیل ایجاد کربدور سبز این بود که اتحادیه اروپا واردات پسته ایران به اروپا را به‌طور کامل ممنوع کرد. وقتی که این اتفاق افتاد آن‌وقت تنها عده‌ای به این فکر افتادند و چاره‌ای اندیشیدند. از دید من، بهتر است که به موضوعات این‌چنینی بیشتر توجه و دقت شود.

وجود فشار افکار عمومی در جامعه اروپا باید مطمئن باشیم که تصمیم سیاستمداران آنها برای وضع قانون قطعی خواهد بود. علاوه بر این، قوانین جدید در خصوص امنیت غذایی که توسط اتحادیه اروپا در حال وضع شدن هستند، بر مبنای مجموع ریسک آلاینده‌های مختلف (Cumulative Risk Assessment) که شامل باقیمانده سموم، مایکوتوکسین‌ها، فلزات سنگین و آلاینده‌های میکروبی هستند، خواهند بود. یعنی مجموع ریسک عوامل خطرزا به حساب خواهند آمد و به‌صورت تک و جداگانه نخواهد بود. در سال ۲۰۲۳ این قانون نهایی خواهد شد.

به هر حال، آن چیزی که اتحادیه اروپا به‌عنوان غذای سالم تعریف کرده، غذایی است که به‌صورت یکپارچه قابل ردیابی باشد؛ به این معنا که منشأ هر محصول صادراتی از مبدأ باغ مشخص باشد و اگر محموله به اکراتوکسین، افلاتوکسین، باقیمانده سموم یا فلزات سنگین آلودگی داشته باشد، صادرکننده بتواند باغی که محصول از آن برداشت شده را رهگیری نماید.

مشکلی که در گذشته وجود داشته و فکر می‌کنم امروز نیز باغداران با آن دست و پنجه نرم می‌کنند، یکسان بودن قیمت پسته عاری از مایکوتوکسین‌ها و باقیمانده سموم نسبت به قیمت سایر پسته‌هایی است که این مشخصات را ندارند. این یک مسئله سیستمیک است و من فکر می‌کنم این مسئله در آینده نزدیک، حادث‌تر نیز خواهد شد. بعضی از باغداران قصد داشتند مسائل مرتبط با کاهش افلاتوکسین را رعایت کنند، چون فکر می‌کردند صادرکنندگان پسته به مقاصد اروپا و ژاپن محصولشان را به قیمت خیلی بالاتری می‌خرند؛ اما وقتی که به بازار رجوع کردند و در اینباره پرسیدند از این کار منصرف شدند؛ چون تفاوت قیمتی قابل پرداخت در مقابل رعایت قواعد و قوانینی که اتحادیه اروپا برای ردیابی و رعایت مسائل

باقیمانده سموم، مایکوتوکسین‌ها - شامل افلاتوکسین و اکراتوکسین - و احیاناً در مواردی فلزات سنگین چالش‌های بزرگ آینده صنعت پسته ایران خصوصاً برای بازارهای کیفی و حساسی مانند اتحادیه اروپا و ژاپن هستند. اتحادیه اروپا از سال ۲۰۱۷ در حال پیگیری قوانین جدید و سختگیرانه‌ای است که در سال ۲۰۲۳ به اوج خود خواهند رسید. منطبق بودن با این قوانین و مسائل باقیمانده سموم، دغدغه‌ای است که هر روز افزایش خواهد یافت. روز به روز تعداد سمومی که طبق قوانین اتحادیه اروپا تحت کنترل و نظارت بیشتری می‌روند و تعداد سمومی که مصرفشان غیرقابل مجاز اعلام می‌شود در حال افزایش است. ضمن اینکه حد مجاز باقیمانده برای آن سمومی که استفاده‌شان قانونی است در حال کاهش یافتن است؛ به این معنا که شرایط صادرات پسته‌ای که احیاناً سموم شیمیایی برای کنترل آفاتش استفاده شده باشد، سختگیرانه‌تر می‌شود. اکراتوکسین نیز نوعی سم مثل افلاتوکسین است که از قارچ‌های طبیعی تولید می‌شود. وجود این سم نیز قرار است به زودی قانون داشته باشد و احتمالاً در سال جاری برای اعمال حد مجاز آن، قانونی وضع خواهد شد. و اگر امسال این اتفاق نیفتد حداکثر تا سال ۲۰۲۲ حتماً اجرایی خواهد شد. اجرایی کردن قوانین توسط اتحادیه اروپا در مورد مواد غذایی طبق قوانین خاص و مجزایی انجام می‌شود؛ ابتدا برای جمع‌آوری اطلاعات لازم جهت وضع قوانین جدید نمونه‌هایی به‌طور تصادفی انتخاب و سپس آزمایش می‌شوند. نمونه‌برداری‌ها در مورد باقیمانده سموم و اکراتوکسین در حال انجام است و هم اکنون حداقل سه سال است که این کار در دست اقدام است.

به نظر من، این موضوع از این نظر مهم است که با افزایش آلودگی محصول به فلزات سنگین، باقیمانده سموم و اکراتوکسین، امکان اینکه قوانین دست و پا گیر بیشتری در این خصوص وضع شود، افزایش می‌یابد. امروز، حتی اگر مسئولین اتحادیه اروپا این قوانین را وضع نکنند، به دلیل حساسیتی که مصرف‌کنندگان پسته در اتحادیه اروپا دارند، شرکت‌های بازرگانی و خریداران پسته برای باقیمانده سموم سختگیری‌های خودشان را دارند. با

اعداد عجیبی که مورد استناد قرار می گیرند

نقد و بررسی مقدار نیاز آبی محصول پسته در نرم افزار نت وات (NETWAT)

در مکاتبه با ناصر صداقتی، عضو هیئت علمی پژوهشکده پسته

استفاده از منابع آب، برآورد صحیح مقدار آب مورد نیاز گیاهان می باشد، زیرا عدم برآورد صحیح این مقدار منجر به هدر رفت آب، عدم دستیابی به پتانسیل عملکرد مطلوب، تخریب منابع خاک با آبیاری زیاد و یا عدم آبیاری کافی و شورشیدن خاکها در اثر آبیاری کمتر از میزان مورد نیاز خواهد شد و این امر در نهایت توسعه پایدار کشاورزی را به مخاطره خواهد انداخت. همچنین، عدم برآورد صحیح نیاز آبی باعث کاهش حجم آب تخصیص یافته به اراضی با روش آبیاری سنتی غرقابی و یا اراضی تحت پوشش روش های آبیاری نوین، شده و به تبع آن هیدرومدول و حقایق های مربوط به درستی محاسبه نمی شود.

منظور از نیاز خالص آبیاری بخشی از نیاز آبی خالص گیاه در طول دوره رشد در یک سال زراعی است که پس از کسر بارندگی مؤثر، باید از طریق آبیاری در اختیار گیاه قرار گیرد. به عبارت دیگر، معمولاً بخشی از نیاز آبی خالص از طریق بارش های جوی و بخش عمده دیگر آن توسط آبیاری تأمین می شود. به بخش دوم که از طریق عملیات آبیاری تأمین می شود، نیاز آبیاری خالص می گویند.

نتایج بررسی دکتر صداقتی در رابطه با نیاز آبی درختان پسته در مناطق مختلف پسته خیز کشور بر اساس نرم افزار NETWAT نشان می دهد:

■ مقادیر ارائه شده برای تیخیر و تعرق در نرم افزار برای استان های سیستان و بلوچستان و کرمان بطور عجیبی کم تر از سایر استان ها است! صداقتی بیان می دارد که تنها دلیلی که می توان در ارائه این اعداد غیرمنطقی برای استان های سیستان و بلوچستان و کرمان بیان نمود، ورود اطلاعات نادرست آب و هوایی و گیاهی این مناطق در این نرم افزار می باشد.

■ در این نرم افزار برای استان خراسان جنوبی به عنوان دومین قطب تولید کننده پسته در کشور بعد از استان کرمان و همچنین برای استان فارس، گیاه پسته تعریف نشده و هیچ گونه عدد و رقمی ارائه نگردیده است.

در این شماره قصد داریم به بررسی اعداد و ارقام اعداد مربوط به نیاز آبی محصول پسته در سند ملی آب پردازیم. متأسفانه سند ملی آب در دسترس عموم نیست و صرفاً در اختیار سازمان های ذی ربط است. باتوجه به اینکه اعداد و ارقام استفاده شده در نرم افزار نت وات از سند ملی آب اقتباس شده است و این نرم افزار یکی از مراجع سهل الوصول و پرکاربرد جامعه علمی، تحقیقاتی و اجرایی کشور به شمار می رود، در این نوشتار اعداد و ارقام اعداد مربوط به نیاز آبی محصول پسته بر مبنای این نرم افزار بررسی خواهد شد.

ناصر صداقتی عضو هیئت علمی پژوهشکده پسته کشور طی مطالعه ای اختصاصی به نقد محاسباتی و فنی دو منبع در رابطه با برآورد نیاز آبی محصول پسته در برخی از مناطق پسته خیز کشور با عنوان «نیاز آبی درختان پسته در ایران» پرداخته اند. در این تحقیق یکی از منابع مورد بررسی صداقتی، اطلاعات ارائه شده در نرم افزار نت وات است.

در این شماره از ماهنامه بخشی از مقاله «نیاز آبی درختان پسته در ایران» صداقتی که به بررسی مقدار نیاز آبی محصول پسته در نرم افزار پرداخته شده، ارائه می شود و در شماره آتی به تخمینی که وی در مورد نیاز آبی محصول پسته ارائه کرده اند، خواهیم پرداخت. اصل مقاله به دلیل مفصل و تخصصی بودن در وبسایت انجمن پسته ایران قرار می گیرد.

صداقتی در ابتدا به اهمیت برآورد نیاز خالص آبی گیاهان پرداخته و بیان می دارد که یکی از گام های مؤثر در

در دو شماره قبل ماهنامه دنیای پسته به اهمیت سند ملی آب و معرفی آن پرداختیم. عنوان کردیم که این سند برای تعیین ساعات مجاز کارکرد چاه های کشاورزی در هر دشت و محاسبه هیدرومدول و نیاز آبی برای هر محصول کشاورزی مورد استناد کمیسیون رسیدگی به صدور پروانه و کمیسیون رسیدگی به امور آب های زیرزمینی قرار می گیرد.

جدول ۱- نیاز آبی درختان پسته در مناطق مختلف پسته خیز کشور
بر اساس نرم افزار NETWAT

منطقه / استان / شهرستان	تبخیر و تعرق پسته (میلیمتر)	بارندگی مؤثر (میلیمتر)	نیاز خالص آبیاری* (میلیمتر)
اصفهان	اصفهان	۰	۱۰۷۴
	خور و بیابانک	۰	۱۱۷۱
	نایین	۰	۱۰۷۶
تهران	ورامین	۶	۱۲۳۲
کرج	کرج	۲۰	۱۱۶۶
سمنان	سمنان	۷	۱۰۲۰
	دامغان	۱۰	۹۱۲
	گرمسار	۳۰	۱۴۲۹
سیستان و بلوچستان	زاهدان	۰	۴۴۴
	خاش	۷	۴۷۸
قزوین	قزوین	۴۱	۱۰۶۱
قم	قم	۳۷	۱۱۹۴
کرمان	کرمان و باغین	۶	۴۳۹
	رفسنجان	۶	۴۳۹
	زرنند	۶	۴۲۷
	سیرجان	۶	۴۴۲
	راور	۶	۴۲۷
یزد	یزد و اردکان	۰	۱۲۷۴
	باقی	۰	۱۳۲۷

میانگین نیاز خالص آبیاری در استان‌های پسته‌خیز کشور بر اساس نرم‌افزار نشان داد که به ترتیب استان‌های یزد، تهران، قم، کرج، سمنان، اصفهان، قزوین، سیستان و بلوچستان و کرمان بیش‌ترین نیاز خالص آبیاری را دارند. شرایط آب و هوایی در استان‌های

مذکور دو نکته عجیب را در این رتبه‌بندی نشان می‌دهد. نکته اول، حضور استان‌های تهران و کرج در رتبه‌های دوم و چهارم! و نکته دوم، قرار گرفتن استان‌های سیستان و بلوچستان و کرمان در رتبه‌های هشتم و نهم با کم‌ترین نیاز خالص آبیاری!

جدول ۲- میانگین نیاز خالص آبیاری در استان‌های پسته‌خیز کشور بر اساس نرم‌افزار NETWAT

استان	نیاز خالص آبیاری (میلی‌متر)	رتبه استان بر اساس نیاز خالص آبیاری
اصفهان	۱۱۰۷	۶
تهران	۱۲۳۲	۲
کرج	۱۱۶۶	۴
سمنان	۱۱۲۰	۵
سیستان و بلوچستان	۴۶۱	۸
قزوین	۱۰۶۱	۷
قم	۱۱۹۴	۳
کرمان	۴۳۵	۹
یزد	۱۳۰۱	۱

ناصر صداقتی بر اساس نتایج به دست آمده از داده‌ها و آمار در پایان بیان می‌دارد که با توجه به اهمیت کشت پسته در ایران به‌عنوان یک محصول با ارزش‌آوری بالا، تعیین دقیق نیاز آبی آن با استفاده از اطلاعات جدید بسیار حائز اهمیت می‌باشد. چرا که ضمن بهبود رشد و عملکرد این محصول ارزشمند، در حفظ و نگهداری از منابع آبی کشور نیز تأثیر به‌سزایی دارد. از طرفی با توجه به

مشکلات کمی و کیفی آب در اغلب مناطق کشور، شاهد رشد و توسعه بی‌رویه سطح زیر کشت پسته هستیم. بنابراین، لازم است تا منابع موجود در خصوص نیاز آبی درختان پسته به‌روزرسانی شود. بخش اول این بررسی علمی نشان می‌دهد که مهمترین سند سیاستی پیرامون نیاز آبی محصول پسته در مناطق مختلف کشور با واقعیات ملموس مغایرت بسیار دارد. با این وجود، متولیان آب و آبیاری

در وزارت‌خانه‌های نیرو و جهاد کشاورزی مبنای تحویل حجمی آب به کشاورزان را بر اساس این اعداد و ارقام تعیین می‌کنند و این مسئله پیکره آبی و کشاورزی کشور را با مخاطرات جدی روبه‌رو ساخته است. در شماره بعدی ماهنامه دنیای پسته به تخمینی از نیاز خالص آبیاری محصول پسته در استان کرمان، برآورد نسبت بهینه زمین به آب و هیدرومدول آبیاری خواهیم پرداخت.

رسیدگی به صدور پروانه‌ها ناعادلانه است

«به نظر من، کشاورزهای ما بیشتر از سمت کمیسیون صدور پروانه‌ها ضربه می‌خورند. ترکیب اعضا در کمیسیون رسیدگی به صدور پروانه‌ها ناعادلانه است. در این کمیسیون یک کارشناس کشاورزی و دو کارشناس حقوقی و آبی از شرکت آب منطقه‌ای حضور دارند.» اینها گفته‌های معتمد ابوالقاسم دارابی کارشناس سازمان جهاد کشاورزی استان قم هستند. وی دارای مدرک کارشناسی عمران با گرایش آب است و با بیش از ۲۰ سال سابقه در بخش آب و خاک سازمان جهاد کشاورزی استان قم فعالیت دارد. دارابی از سال ۱۳۹۰ تاکنون به عنوان نماینده سازمان جهاد کشاورزی در کمیسیون رسیدگی به امور آب‌های زیرزمینی استان قم حضور دارد. در ادامه، با نکات قابل تأمل وی در این زمینه آشنا می‌شویم.

بله، ما بدون معاینه محل خیلی تصمیم نمی‌گیریم. موارد معدودی وجود داشت که شاید بازدید لازم نداشتند یا موضوع به شکلی بوده که اصلاً امکان بازدید وجود نداشته‌است.

بازدید میدانی چقدر در روند پرونده‌ها تأثیرگذار است؟

به نظر من خیلی تأثیرگذار است. معمولاً در پرونده‌ها مستنداتی وجود دارد که در بازدید می‌شود دقیق‌تر آنها را بررسی کرد و این باعث می‌شود که ما به موضوع اشرافیت بیشتری پیدا کنیم. در این روش اراضی تحت شرب، نوع محصول، قدمت کشت و سایر موارد را نیز ارزیابی می‌کنیم. به نظر من، بدون معاینه محل، کارشناسی خیلی معنا پیدا نمی‌کند.

چه مسائلی در رابطه با کتتور حجمی در کمیسیون استان قم مطرح است؟

در خصوص کتتور حجمی پرونده‌ای نداشتیم. تا جایی که من اطلاع دارم و طبق آمار و اطلاعاتی که در جلسات در مورد کتتور حجمی ارائه می‌شود، استان قم در نصب کتتورهای هوشمند موفق نبوده و تعداد محدودی کتتور نصب شده‌است. نوع کتتورهایی که تا به امروز نصب شده‌اند دارای مشکلاتی هستند و امروز دنبال کتتورهای الکترومغناطیسی هستند، اما نصب این کتتورها هزینه بالایی دارد.

آیا پرونده‌هایی با موضوع انتقال آب از یک چاه موتور به اراضی دیگر یا به عبارتی انتقال آب درون حوضه‌ای به این کمیسیون ارجاع شده؟

این نوع انتقال جزو ممنوعیت‌ها محسوب می‌شود که هیچ‌کس حق ندارد آب چاه خود را برای زمین‌های دیگر ببرد. ماده ۲۷ و ۲۸ قانون توزیع عادلانه آب می‌گوید: منابع آب یک چاه متعلق به اراضی مخصوص همان چاه است. شرکت‌های آب منطقه‌ای این مسئله را خیلی جدی می‌گیرند، هر چند که در عمل شاید بعضی مواقع اتفاق بیافتد. به همین خاطر، مرتباً استعلام اراضی تحت شرب چاه‌ها از سازمان جهاد کشاورزی گرفته می‌شود.

در برخی از مناطق رأی‌هایی برای انتقال آب در راستای استفاده بهتر و بهره‌وری بهتر از آب صادر شده‌است. شما اطلاع دارید؟

ما چنین چیزی در استان قم نداشتیم. البته در کمیسیون رسیدگی به امور آب‌های زیرزمینی، مخصوصاً برای چاه‌هایی که داخل محدوده‌های شهری قرار گرفته‌اند، این موضوع را در بحث‌های کارشناسی مان آوردیم که از

آقای دارابی! بیشترین پرونده‌هایی که به کمیسیون ارجاع می‌شود در مورد چه موضوعاتی هستند؟

اگر قانون ماده واحده را مطالعه کرده‌باشید در آنجا گفته شده که دعاوی مردم علیه دولت باید به این کمیسیون ارجاع داده‌شود؛ بنابراین تمام بحث‌هایی که قبلاً در دادگاه‌های عمومی در رابطه با مسائل آب مطرح بوده‌است، در حال حاضر در کمیسیون رسیدگی به امور آب‌های زیرزمینی مطرح می‌شود. فراوانی این پرونده‌ها اول بیشتر مربوط به چاه‌های فاقد پروانه و چاه‌های غیرمجاز است و سپس عملکرد ناصحیح یا تصمیمات شرکت سهامی آب منطقه‌ای روی چاه‌های مجاز، حریم و بستر رودخانه‌ها و مسیل‌ها و انهار و قنوات است.

در حال حاضر چه تعداد کمیسیون رسیدگی در استان قم وجود دارد؟ و رسیدگی به پرونده‌ها چقدر زمان می‌برد؟

در استان قم از سال ۱۳۹۰ تا قبل از سال ۱۴۰۰ یک کمیسیون وجود داشت؛ یعنی یک قاضی با دو عضو حضور داشتند. اخیراً به دلیل افزایش حجم پرونده‌ها، این پیشنهاد داده شده که دو کمیسیون تشکیل شود. از اوایل سال جاری تعداد کارشناسان کمیسیون دو برابر شده، ولی قاضی دوم هنوز معرفی نشده‌است، اما به‌زودی معرفی خواهد شد و استان قم دو کمیسیون خواهد داشت.

آیا در فرآیند رسیدگی به پرونده‌ها بهره‌برداران نیز حضور پیدا می‌کنند؟

حضور آنها به نظر قاضی بستگی دارد. قاضی‌های مختلفی در طول تشکیل این کمیسیون حضور داشتند؛ مثلاً یک قاضی، جلسات را مثل دادگاه برگزار می‌کرد و در آن از شاکی دعوت می‌شد که در جلسات شرکت کند و کارشناسان نیز نظر کارشناسی خود را ارائه می‌دادند؛ قاضی دیگری در معاینه محلی نیز حضور می‌یافت! در واقع دیدگاه قاضی این بود که وقتی به معاینه محل می‌رود، فرصتی برای دفاع شاکی در همان محل به‌وجود می‌آید. بعضی از قضات علاوه بر اینکه از ارباب رجوع توضیح می‌خواستند به دستگاه‌های اجرایی دیگری مثل امور اراضی نیز اعلام می‌کردند تا در جلسه حضور داشته‌باشند و توضیح بدهند. در اغلب موارد این اجازه به شاکی داده‌شده که حضور داشته‌باشد. به‌خاطر ندارم در پرونده‌ها به ارباب رجوع یا شاکی اجازه دفاع داده‌نشده‌باشد.

پس در کمیسیون رسیدگی به امور آب‌های زیرزمینی استان قم بازدید میدانی نیز دارید.

فرصت بند «و» ماده ۲۴ قانون توزیع عادلانه آب استفاده کنند، ولی متأسفانه پذیرفته نشده است.

بند «و» ماده ۲۴ قانون توزیع عادلانه آب چه فرصتی را ایجاد می‌کند؟

طبق این بند، آب‌هایی که در مدت مندرج در پروانه، توسط صاحب پروانه یا جانشین او به مصرف نرسیده باشد، وزارت نیرو می‌تواند در هر محل، پس از رسیدگی لازم برای این نوع از آب‌ها اجازه بهره‌برداری صادر کند. مثلاً: چنانچه فردی زمین و چاهی را مالک باشد، اما در محل دیگری یک باغ داشته باشد که ارزشش بالاتر باشد، که چاهش آب ندارد، می‌تواند از این بند قانونی استفاده کند. به این ترتیب که شخص بر اساس ماده ۲۴ درخواست بدهد که از چاه کم آب استفاده نکند و از چاهی که در محل دیگری دارد، بهره‌برداری بیشتری بکند.

وزارت نیرو می‌تواند در این زمینه تصمیم بگیرد که این اجازه را بدهد. به نظر شخص بنده، به عنوان کارشناس حوزه کشاورزی، وزارت نیرو باید این اجازه را بدهد؛ چون این توسعه بهره‌برداری نیست، این عیب مدیریت در بهره‌برداری است. شما آنجا زمین‌هایی دارید که بی‌ارزش یا شور هستند و بازدهی ندارند و شما می‌خواهید به همان اندازه یا به مقدار بخشی از آن، در پروانه بهره‌برداری روی چاه دیگر مجوز صادر کنید که اراضی آنجا با ارزش‌تر و بهره‌وری بهتر دارند.

آیا تا به حال چنین مجوزی بر اساس ماده ۲۴ صادر شده است؟

نه، پذیرفته نشده است. یک مورد داشتیم که چاه داخل شهر بود و اراضی‌اش خیلی کم شده بود و تقریباً زمین‌هایش محکوم به تغییر کاربری می‌شد. با توجه به اینکه وزیر نیرو طی بخشنامه‌ای دامداری و مرغداری‌ها را جزو مصارف کشاورزی در نظر گرفته بود گفته شد بر اساس بند «و» ماده ۲۴ به ایشان اجازه دهید که میزان آب پروانه‌اش را به چاه دیگری که دارد منتقل کند و در آنجا به دامداری‌اش ادامه دهد؛ متأسفانه کمیسیون این را نپذیرفت.

نظرات کارشناسی چگونه در کمیسیون مطرح می‌شود؟

غالباً گزارشات کارشناسی ما اینجا مستقل هستند؛ من یک گزارش می‌نویسم، عضو آب منطقه‌ای هم یک گزارش می‌نویسد. بعضی مواقع قبل از اینکه نظرم‌ان را بنویسم بحث می‌کنیم و اگر نظرات‌مان واحد باشند یک گزارش مشترک با دو امضا ارائه می‌دهیم تا

قاضی راحت‌تر رأی بدهد. در مواردی که اختلاف داریم، خلاصه‌برداری پرونده‌هایمان مشترک است، ولی اظهارنظر کارشناسی‌مان مستقل است. در این صورت قاضی نظرات ما را می‌خواند، حرف‌های ما را می‌شنود و در جلسه بحث و دفاع می‌کنیم، سپس قاضی رأی را صادر می‌کند.

آیا در مورد تعدیل پروانه بهره‌برداری چاه‌ها پرونده‌هایی در کمیسیون داشته‌اید؟

بله، پرونده‌هایی داشتیم که بهره‌برداران به تعدیل‌شان اعتراض داشتند و می‌گفتند چرا دبی پروانه ۳۰ لیتر ما به ۲۰ لیتر کاهش یافته است؛ در حالی که چاه ما ۲۳ لیتر آب دارد!

در بحث‌های فنی برای چنین پرونده‌هایی، نظرات خیلی متفاوتی وجود دارد؛ چون استان قم، استان پایین‌دستی است. منابع آبی استان ما معمولاً در بخش‌های کوهستانی یا خارج از قرار دارند. همچنین، آب‌های سطحی‌مان از خارج از استان وارد می‌شوند و آب‌های زیرزمینی نیز از آب‌های سطحی خارج استان تغذیه می‌شوند. به تبع، چنانچه در استان‌های بالادستی تعدیل صورت گیرد، تعدیل در استان پایین دست کمتر می‌شود.

خشکسالی‌های مصنوعی که به دلیل سوءمدیریت یا مدیریت ناصحیح بخش آب یا بخش کشاورزی اتفاق می‌افتد، ابتدا خودش را در پایین دست نشان می‌دهد. به نظرم، اگر در اینجا مدیریت حوضه‌ای را پیش بگیرند، سهم تعدیل پایین دست خیلی کمتر می‌شود و در بسیاری از موارد اعتراضات کشاورزان به‌جا می‌باشد. در نظر بگیرید در جاهایی که در پایین دست هستند، مثل استان قم، به‌طور طبیعی چاه‌هایشان دارد خشک می‌شود، حالا تعدیل هم اضافه شود! مثلاً در یک منطقه بیش از ۲۰ حلقه چاه وجود داشته که ۸ حلقه از آن خشک شده و تنها ۱۲ حلقه فعال است؛ آیا این ۱۲ حلقه باید اراضی آن ۲۰ حلقه را مشروب کند؟ یا اینکه نه همین ۱۲ حلقه را هم باید تعدیل کنیم؟ اینجا چاه‌ها به‌طور طبیعی دارند خشک می‌شوند، تعدیل چه معنا دارد؟!

موضوع تعدیل پروانه‌ها چگونه رسیدگی می‌شود؟

در پرونده‌هایی که چاه قابلیت بیشتر داشته و تعدیل صورت گرفته است، ابتدا کار کارشناسی صورت می‌گیرد و یک پمپاژ استاندارد صورت می‌گیرد تا ببینیم قابلیت برداشت بیشتر را دارد یا خیر؛ مثلاً آب منطقه‌ای پروانه را ۲۰ لیتر صادر کرده است، ولی تا ۲۵ لیتر آب می‌توانست برداشت کند. ما به عنوان عضو

فنی سعی کردیم پیشنهاد دهیم تا به اندازه پتانسیل آبدهی چاه به او پروانه داده شود. مواردی هم وجود داشته که قاضی قبول کرده است، ولی در مواردی ارزیابی نشان داده که در آنجا بیشتر از این آب وجود ندارد و اعتراض شاکی مردود شده است.

در واقع آنچه که ما می‌بینیم تعدیل به دو صورت اتفاق افتاده؛ یکی کاهش پروانه‌ها هنگام جابه‌جایی چاه و در حال حاضر با طرح سازگاری با کم‌آبی ضریبی برای تعدیل پروانه‌های هر دشت تعیین شده است.

جابه‌جایی بر اساس مواد ۱۱ و ۱۳ آیین‌نامه اجرایی فصل دوم قانون توزیع عادلانه آب در دو مقوله انجام می‌شود؛ مثلاً از سوی بهره‌بردار مطرح می‌شود که آب چاه کم شده، اولین کاری که شرکت آب منطقه‌ای می‌کند این است که پس از وصول هزینه کارشناسی و تعیین نوبت بازدید از محل بازدید می‌کند تا تشخیص دهد که کاهش آب ناشی از خرابی چاه و منصوبات آن است یا خیر؛ اگر تشخیص دهند که چاه مشکل فنی دارد این چاه را چند متر آن طرف‌تر جابه‌جا می‌کنند و یک چاه با همان مشخصات قبلی با همان میزان بهره‌برداری قبلی به او می‌دهند؛ این جابه‌جایی بر اساس ماده ۱۳ آیین‌نامه اجرایی قانون توزیع عادلانه آب است.

در حالت دیگر، چنانچه کم آبی و یا خشکی چاه به دلایل فنی نباشد، بر اساس ماده ۱۱ اجازه جابه‌جایی داده می‌شود. البته صدور پروانه جابه‌جایی بر اساس ماده ۱۱ نکاتی دارد؛ اولاً آبدهی باید نقصان فاحش پیدا کرده باشد، درحالی‌که نقصان فاحش تعریف شفافی ندارد. آب منطقه‌ای در استان قم می‌گوید کاهش دبی به

مقدار ۵۰ درصد، نقصان فاحش است. دوم اینکه، باید تا سه سال قبل از اینکه منطقه ممنوعه شود از این چاه بهره‌برداری می‌شده‌است.

میزان بهره‌برداری از این چاه‌ها چگونه تعیین می‌شود؟

میزان بهره‌برداری در مورد جابه‌جایی چاه‌ها و قناتی که در مناطق ممنوعه خشک شده‌اند و یا آبدهی آنها نقصان فاحش یافته است، بر مبنای معدل آبدهی لحظه‌ای **پنج سال قبل از تاریخ ممنوعیت منطقه** (این کلمه خیلی مهم است) یا **خشک شدن آنها** منظور می‌شود. در اینجا قانون دو مبنا را در نظر می‌گیرد: یکی تاریخ ممنوعیت منطقه و دیگری تاریخ خشک شدن آنها. شرکت‌های آب منطقه‌ای مبنای خشک شدن را زمان درخواست تلقی می‌نمایند و معدل آبدهی پنج سال قبل از درخواست را لحاظ می‌کنند. ولی ما در کمیسیون این‌گونه دفاع می‌کنیم که ابتدا قانون تاریخ ممنوعیت منطقه را گفته، یعنی معدل ۵ سال قبل از ممنوعیت منطقه باید در نظر گرفته شود. مثلاً اگر تاریخ ممنوعیت منطقه‌تان سال ۷۵ بوده‌است، باید ۵ سال قبل از آن ملاک عمل قرار گیرد.

این موضوع جزو ضعف‌های قانون است، در حالی‌که این دو با هم خیلی فرق دارند و محل اختلاف واقع می‌شود؛ ملاک باید تاریخ ممنوعیت منطقه باشد یا تاریخ درخواست مردم؟!

کدام معیار در رسیدگی به پرونده‌ها در نظر گرفته می‌شود؟

در تمام مواردی که کاهش فاحش آبدهی وجود دارد، شرکت آب منطقه‌ای قبول می‌کند که چاه مربوطه جابه‌جا شود. طبق قانون، کارشناس می‌گوید آبدهی چاه از نظر بنده کاهش فاحش دارد و کمیسیون صدور پروانه‌ها با جابه‌جایی موافقت می‌کند و مجوز جابه‌جایی و حفر داده می‌شود. اما برای میزان بهره‌برداری آن تصمیم نمی‌گیرند. بهره‌بردار می‌رود چاه را حفر می‌کند و برای تعیین میزان بهره‌برداری و اخذ مجوز بهره‌برداری، شرکت آب منطقه‌ای میانگین پنج سال قبل از درخواست را اعمال می‌کند! به نظر من باید میانگین پنج سال قبل از ممنوعیت را در نظر بگیرند.

اما در لحاظ کردن این مورد یک مسئله حاد داریم که متأسفانه آمارهای خوبی برای قبل از ممنوعیت‌ها وجود ندارد. مثلاً تاریخ ممنوعیت در استان ما از سال ۱۳۶۸ است و برای پنج سال ماقبل از ممنوعیت، بیشتر از یک آمار در دسترس نیست و عملاً معدل‌گیری به چالش کشیده

می‌شود. به همین دلیل، آمار پنج سال قبل از درخواست را ملاک قرار می‌دهند و این محل اختلاف می‌شود. دفاع ما در مواردی که آزمایش پمپاژ استاندارد انجام شده باشد و آزمایش پمپاژ آبدهی خوبی نشان داده‌باشد این است که به میزان پتانسیل آبدهی پروانه صادر شود.

دلیل مخالفت‌تان با در نظر گرفتن معدل ۵ سال قبل از درخواست یا قبل از خشک شدن چاه چیست؟

معدل‌گیری قبل از خشک شدن اصلاً ملاک خوبی نیست. چون خشک شدن یک امر تدریجی است؛ مثلاً اگر امسال آب چاه‌تان از ۴۰ لیتر به ۳۸ لیتر برسد و آن را پیگیری نکنید و سال بعد ۳۵ لیتر بشود و باز دنبال مجوز نروید و وقتی دبی به ۲۵ لیتر رسید بخواهید پیگیری کنید، معدل‌گیری بین ۳۸ تا ۲۵ لیتر صورت می‌گیرد و عملاً تعدیل اتفاق می‌افتد.

پس عملاً اینکار به معنای کاهش پروانه‌ها است!

همانطور که عرض کردم، اگر شما خشک شدن را ملاک بگیرید تعدیل اتفاق می‌افتد، ولی دفاع ما بر این محور استوار است که اگر میزان آن با پتانسیل آبدهی پمپاژ استاندارد همخوانی دارد ما پنج سال قبل از ممنوعیت را ملاک بگیریم و اگر نشد آزمایش پمپاژ را ملاک بگیریم و بگوییم ما نمی‌خواهیم پروانه شما را تعدیل کنیم، بلکه آبدهی چاه بیشتر از این نیست.

آیا کسانی که پروانه بهره‌برداریشان در جا به جایی کاهش یافته است در تعدیل طرح سازگاری با کم آبی دوباره پروانه آنها کاهش داده می‌شود؟

درباره این موضوع خیلی با کارشناس‌های فنی بحث می‌کنیم. خودشان هم این را می‌پذیرند چاهی که یکبار دبی آن تعدیل شده، نباید دوباره تعدیل شود.

می‌توان گفت تلاش شما در کمیسیون بیشتر متمرکز بر جلوگیری از کاهش پروانه‌هاست.

به نظر من، ما در مدیریت آب بی‌انضباطی داریم. وقتی به موارد قانونی این مسائل نگاه می‌کنیم، حق را به کشاورزها می‌دهیم. وقتی می‌بینیم که ساعت کارکرد پروانه‌ها در قم حدود ۳ هزار ساعت در سال در نظر گرفته شده‌است، اما کشاورزها به هر دلیلی کنتور حجمی وصل نکرده‌اند و در تمام طول سال دارند برداشت می‌کنند، ما در مقام دفاع از آنها ملایم‌تر می‌شویم و به برخی از

تعدیل‌ها رضایت می‌دهیم. به هر حال، اگر قرار باشد در یک دشت میزان برداشت آب کم شود، باید از همه کم شود، انگار همه سر یک سفره نشسته‌ایم.

بیشتر کدام یک از طرفین به رأی کمیسیون رسیدگی به امور آب‌های زیرزمینی اعتراض می‌کنند؟

هر دو، هم آب منطقه‌ای و هم شاک‌ها اعتراض می‌کنند. در حال حاضر، هر دو در مخالفت با رأی کمیسیون رسیدگی به امور آب‌های زیرزمینی به دیوان عدالت اداری مراجعه می‌کنند.

به نظرم، با توجه به اینکه بیشتر پرونده‌ها مربوط به چاه‌های غیرمجاز هستند، اعتراض‌ها غالباً به این نوع پرونده‌ها هم برمی‌گردد. به نظرم بیشتر شکایت‌ها به دیوان از طرف مردم باشند.

در پایان اگر موضوعی مد نظر تان است که مطرح شود، بفرمایید.

به نظر من کشاورزهای ما بیشتر از سمت کمیسیون صدور پروانه‌ها ضربه می‌خورند. ترکیب اعضا در کمیسیون رسیدگی به صدور پروانه‌ها ناعادلانه است. در این کمیسیون یک کارشناس کشاورزی و دو کارشناس حقوقی و آبی از شرکت آب منطقه‌ای حضور دارند. اگر ما تلاش کنیم که عضو حقوقی در آن کمیسیون یک عضو بی‌طرف از سوی قوه قضاییه یا مرجع ذیصلاح دیگری باشد، تبعاً تصمیمات عادلانه‌تری گرفته می‌شود. وقتی عضو حقوقی کمیسیون صدور پروانه‌ها کارمند شرکت‌های آب منطقه‌ای باشد، عملاً رأی بر اساس نظرات حداکثری آب منطقه‌ای صادر می‌شود. بنابراین، دعاوی زیادی به کمیسیون رسیدگی به امور آب‌های زیرزمینی ارجاع داده می‌شود.

موضوع دیگری که قصد دارم مطرح کنم در رابطه با مدیریت آب است؛ جهاد کشاورزی باید در مدیریت آب حضور پیدا کند و بر اساس ماده ۳۰ قانون توزیع عادلانه آب که مربوط به ضابطین دادگستری است، به وزارت نیرو کمک کند. وزارت نیرو می‌تواند از کارشناس‌های بخش کشاورزی به‌عنوان ضابط استفاده کند؛ چرا که سازمان‌های جهاد کشاورزی در همه شهرستان‌ها و بخش‌های مراکز خدمات حضور فعال دارند. بنابراین، ما تقریباً در سازمان جهاد کشاورزی در تمامی مناطق کشاورزی حضور نزدیک‌تری داریم، ولی شرکت‌های سهامی آب منطقه‌ای خیلی تشکیلات گسترده‌ای ندارند. لاقلاً در قم بدین شکل است که از این ظرفیت‌ها برای کنترل و نظارت استفاده نمی‌شود.

آتیه سازان ماه نشان

LIQUID HUMIC ACID
LIQUID SUPER PLUS HUMIC ACID
SPECIAL FERTILIZER FOR PISTACHIO

The Pioneering Modern Agriculture

کود مایع اسید هیومیک

- بهبود ساختار خاک و افزایش کربن آلی خاک
- افزایش سرعت نفوذ و ظرفیت نگهداری آب در خاک
- بهبود جذب مواد غذایی توسط گیاه
- افزایش مقاومت گیاه در برابر استرس خشکی، شوری و بیماری

با توجه به نیاز مشتریان شرکت بنه سبز اقدام به افزایش خطوط فرآوری توسط دستگاه های تمام اتوماتیک با ظرفیت ۳۰۰ تن در روز کرده است.

امکانات و خدمات

- ترمینال فرآوری پسته تازه با ظرفیت ۳۰۰ تن در روز
- فرآوری پسته تر و تبدیل به پسته خشک توسط خشک کن های مجهز
- انجام کلیه خدمات پسته خشک

سورت و جداسازی بر اساس درخواست مشتری

- جدا کردن دهن بست-نخودی-زیرچرخ و پسته های لکه دار از پسته های خندان توسط دستگاه اتوماتیک

انبارش در انبارهای مجهز و استاندارد

- نگهداری در شرایط بهداشتی و استاندارد منطبق با اصول انبارداری (چیدمان مناسب- استفاده از تهویه مناسب و کنترل دما و رطوبت جهت حفظ ایمنی و بهداشت در بین های پلاستیکی و کاملاً بهداشتی)
- کدبندی محصول
- ردیابی سریع و دقیق محصول

فرآوری مغز سبز

- دوپوسته کردن
- خشک کردن
- امکان رنگبندی (Grade S,A,B,C,D) بر اساس درخواست مشتری توسط دستگاه الکترونیکی و تمام اتوماتیک بدون دخالت دست

دستگاه هلیوس

- دستگاه مکانیزه با قابلیت جداسازی پسته های آلوده به آفلاتوکسین در حد مجاز اتحادیه اروپا

بسته بندی

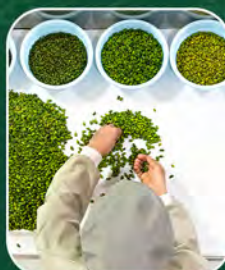
- توزین اتوماتیک کالا
- مجهز به دستگاه های مدرن بسته بندی پسته و مغز پسته (وکیوم-شرینک-Metal detector)

بسته بندی صادراتی

- امکان بسته بندی جامبو
- بسته بندی فول اتوماتیک
- بسته بندی وکیوم خشکبار با قابلیت وکیوم ۵ تا ۲۵ کیلوگرمی

شکست پسته دهن بست و کالک

- شکست پسته و سایز بندی مغز توسط دستگاه های مدرن و به روز منطبق با اصول کیفی و بهداشتی

شرکت کاراکرمان

www.karaco.ir
sales@karaco.ir

همراه خدمات: ۰۹۱۳۱۴۳۰۹۹۷ همراه فروش: ۰۹۱۳۱۴۱۸۹۵۴

آدرس: کرمان، جاده جوپار، شهرک صنعتی شماره یک

تلفن شرکت: ۰۳۴-۳۳۲۱۴۰۰۰

Kara Company

اولین طراح و سازنده دستگاههای فرآوری پسته

First Iranian Manufacturer & Designer of Pistachio Processing Machinery

خطوط کامل فرآوری پسته با ظرفیت ۳ تا ۱۰ تن در ساعت
انواع خندان جداکن، خشک کن و دستگاه های فرآوری پسته
دارای بزرگترین شبکه خدمات پس از فروش کشور

MADE IN IRAN

میکرونو

Microno

ثبت کدی: ۴۰۸۸۱

مخلوط عناصر ریز مغذی آهن ۱۵٪ - روی ۵٪ - منگنز ۴٪

مناسب برای چالکود

◀ حلالیت بسیار بالا

◀ مناسب برای چالکود توام با کودهای آلی و دامی

◀ بهترین فرمولاسیون برای غنی کردن کودهای دامی در سیلوی

فرآوری کود

پسته و گردو و درختان میوه:

۷۵ - ۱۰۰ کیلو در هکتار

۱۰۰ کیلو گرم برای ۱۰ تن کود دامی در سیلوی فرآوری کود

دفتر مرکزی: ۰۲۳ - ۳۵۲۳ ۹۶۸۲ - ۰۳۴ ۱۸۲۹ - ۰۹۱۰

سیرجان: ۰۹۱۳ ۳۴۵ ۷۴۵۹

استان خراسان: ۰۹۱۵ ۳۰۳ ۷۸۶۳

کرمان: ۰۹۱۳ ۱۴۳ ۳۰۴۶

هیپو Hybo

هیومیک اسید ۳۵٪ - بور ۴٪ - پتاسیم ۵٪

◀ تأمین ماده آلی

◀ بهبود جذب بور توسط گیاه

◀ جلوگیری از تثبیت بور در خاکهای آهکی

◀ افزایش توانمندی ریشه در جذب بور در خاکهای سرد، مرطوب و

ماسه‌ای

شرکت دانش بنیان نویدنو

نوید نهادگان نو قومس

آزمایشگاه آب خاک گیاه و کود

دکتر مسعودیان

تحلیل نتایج آزمایش برگ پسته به روش آمریکایی دریس
(Diagnosis Recommendation integrated System)

پیش بینی کمبود عناصر غذایی قبل از خسارت
یافتن عنصر غذایی محدود کننده عملکرد در باغ

بهترین گچ کشاورزی را از ما بخواهید

گچ شیرین با خلوص و عیار بالا

فواید استفاده از گچ (Gypsum) در کشاورزی

تا کنون بیش از ۴۰ اثر مفید گچ در کشاورزی مشخص شده است، گچ دارای ۴ نقش

کلی در خاک میباشد که شامل:

- نقش گچ به عنوان کود
- اصلاح کننده خواص فیزیکی خاک
- اصلاح کننده خصوصیات شیمیایی خاک
- بهبود خواص بیولوژیکی خاک

با توجه به قلیائیت و آهکی بودن خاک در بیشتر زمینهای کشاورزی گچ یکی از بهترین و ارزاترین روش های اصلاح خاک می باشد. کاهش اسیدیته خاک، کاهش شوری خاک، کاهش SAR (نسبت جذب سدیم)، افزایش نسبت Ca/mg و پیشگیری از مسمومیت منیزیم و جلوگیری از مسمومیت بر از اهم فواید کاربردی گچ میباشد.

تمویل گچ به صورت کاملاً پودر شده

شرکت پارس معدن یوتاب

آدرس شرکت: خیابان هزاریکش، کوچه ۱۱، میثم ۱۶، نبش پلاک ۱ شماره تماس: ۰۳۴-۳۲۴۵۸۶۰۲
دفتر نمایندگی فروش: کرمان، بلوار جهاد، بین کوچه ۸۱ و ۸۳، خدمات کشاورزی دانشمند
شماره تماس: ۰۳۴-۰۹۱۰۹۸۱۸۰

شماره همراه: ۰۹۱۳۱۴۱۶۰۴۰ (آقای دانشمند) - ۰۹۳۵۳۵۵۸۱۸۰ (خدمات کشاورزی دانشمند)

E-mail.youtabcompany@yahoo.com

پخش کشاورز

جنوبگان
JONOOBGAN

دوست
کشاورز

با فرتی روس جنوبگان
میوه های گران تر!

جنوبگان تولید کننده بیش از ۶۰ نوع کود کشاورزی
پخش کشاورز تامین و توزیع نهاده های برتر صنعت کشاورزی

 jonoobgan

 @kzagro

۰۳۴-۳۲۲۶۱۷۳۳

www.jonoobgan.com

بیش از یک قرن تجربه موفق عرضه ی پسته باغداران در

شرکت امین پدیدار

PURE SOURCE
SIMPLE CHOICE

دفتر شرکت یارا کشاورز امین: رفسنجان، خ مطهری، نبش مطهری ۵۴
کارخانه: رفسنجان، کیلومتر ۳۰ جاده رفسنجان انار، احمد آباد دئفه،
بلوار امین، امین فارمز
پل ارتباطی با کشاورزان: ۰۹۱۳۵۸۰۳۴۳۶

دفتر رفسنجان: خیابان مطهری، نبش مطهری ۵۲
تلفن: ۰۳۴۳۴۳۲۰۵۶۰ فکس: ۰۳۴۳۴۳۲۲۲۸۶
همراه: ۰۹۱۳۱۹۱۲۱۲۱
ایمیل: commercial@aminpadidar.com
جهت هماهنگی خرید و فروش ۰۹۱۳۵۸۰۳۴۳۶

www.iran-pistachio.com

**PADIDEH
PISTACHIO
OF SIRJAN**

پدیده
پسته
سیرجان

Central Office: No. 699, Imamreza blvd, Sirjan, Iran
Factory Add: 12th km of sirjan, Tehran road, Sirjan, Iran
Email: info@iran-pistachio.com **Tel:** +98 34 4224 6593
Mob: +98 913 145 1838 / +98 913 347 9241

دفتر مرکزی: سیرجان. بلوار امام رضا (ع)، پلاک ۶۶۹
کارخانه: سیرجان. کیلومتر ۱۲ جاده سیرجان - تهران
تلفکس: ۰۳۴-۴۲۲۴۶۷۱۳ همراه: ۰۹۱۳۳۴۷۹۲۴۱-۰۹۱۳۱۴۵۱۸۳۸
تلفن: ۰۳۴-۴۲۲۴۶۵۹۳ کد پستی: ۷۸۱۴۹۸۳۱۳۱

 +989133479241

 Padideh Pistachio CO.

Export of pistachios and pistachio kernels Worldwide by Ships and trucks

SHOKOOOH TIA Co.

One & Only Farm to Table
Pistachio Value Chain Co.

WhatsApp (+98) 912 345 7777

- ✓ Producing
- ✓ Processing
- ✓ Packaging
- ✓ Branding
- ✓ Exporting

WWW.SHOKOOHNUTS.COM
EX00RT@SHOKOOHNUTS.COM

کارخانه: سیرجان، جاده نجف شهر، مجتمع فراوری پسته جلال آباد
دفتر سیرجان: سیرجان، منطقه ویژه اقتصادی گمرک، بانک صادرات سابق
دفتر تهران: خیابان فاطمی، خیابان شهید گمنام، ابتدای خیابان جهان آرا، کوچه بهار (۱۳)